

Frafald og studieskift

Spørgeskemaundersøgelse blandt frafaldne studerende ved videregående uddannelser

Marts, 2018

Udgivet af Styrelsen for Forskning og Uddannelse
Bredgade 40
1260 København K
Tel.: 3544 6200
sfu@ufm.dk
www.ufm.dk

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-92962-70-6

Indhold

1. Hvorfor frafald?	5
1.1 Centrale resultater og konklusioner	5
1.2 Læsevejledning	8
2. Frafall i Danmark	10
3. Tidligere frafaldsundersøgelser	12
3.1 Resultater fra danske undersøgelser af frafald	12
3.2 Metodiske forskelligheder hindrer klare konklusioner	14
4. Undersøgellesdesign	16
4.1 Spørgerammens fokus og bagvedliggende hypoteser	16
4.2 Metodisk design samt relation til øvrige projekter	16
4.2.1 Sammenligning med aktive studerende	17
4.2.2 Panelundersøgelse blandt førsteårsstuderende	18
4.2.3 Eurostudent	18
4.2.4 Mulige fejlkilder	18
5. Generelle tendenser	20
5.1 Faktoranalyse af begrundelser for frafald	21
5.2 Frafallstyper og institutionelle forskelle	24
5.3 Perspektivering til tidligere undersøgelser	25
6. Mødet med studiet	27
6.1 Markant lavere tilhørsforhold blandt frafallne	27
6.2 Frafallne angiver at deltage oftere i studiegrupper, end aktive studerende gør	28

6.3 Få signifikante institutionsforskelle ved studiemiljøets betydning for frafald	29
7. Faglige krav på uddannelsen	31
7.1 Frafaldne studerende tvivler i højere grad på egne faglige evner	31
7.2 Frafaldne fra designfagligt område skiller sig ud på erhvervsakademier og professionshøjskoler	32
7.3 Størst tvivl på faglige evner på universiteternes teknisk-naturvidenskabelige områder	34
7.4 Forsinkelser og manglende aktivitet angives at betyde mere for frafald på universitetsuddannelser	34
8. Bolig og personlige omstændigheder	37
8.1 En tredjedel tilskriver personlige forhold betydning for frafald	37
8.2 Bolig og økonomi angivet som nogle af de mindst betydningsfulde årsager til frafald	38
8.3 Halvdelen af frafaldne med funktionsnedsættelse oplevede besvær med at deltage aktivt i undervisning og studiemiljø	39
9. Studievalg og studieskift	41
9.1 Både frafaldne og aktive studerende vælger studie ud fra faglig interesse	41
9.2 Efterfølgende job angives som central årsag til frafald	42
9.3 Studieskifteres begrundelser for efterfølgende studievalg ændrer sig	43
9.3.1 Forskellige ændringer i beslutningskalkuler blandt institutionstyperne	44
10. Karakteristik af data og bortfalds-analyse	47
10.1 Gennemførelse og bortfaldsanalyse	47
11. Litteraturliste	50
12. Appendix	51

1. Hvorfor frafald?

Frafaldet på de videregående uddannelser har ligget uændret og højt i en lang årrække. Dette efterlader et stadigt behov for at forstå, hvad der resulterer i et afbrudt studieforløb. Denne rapport præsenterer resultaterne fra en undersøgelse blandt frafaldne studerende udarbejdet af Uddannelses- og Forskningsministeriet.

I uddannelsessektoren er der fokus på frafald. Institutionerne arbejder løbende med forskellige initiativer for at reducere frafaldet. Fra centralt hold fokuseres der på frafald i strategiske rammekontrakter samt tilsyns- og akkrediteringsprocesserne, ligesom institutionernes uddannelsesbevillinger blandt andet afhænger af, at de studerende gennemfører deres eksaminer.

Indsatsen er således markant på tværs af hele det videregående uddannelsessystem – og det af flere grunde. Frafald er en udfordring både for samfundsøkonomien, for institutionernes interne økonomi og ikke mindst for den enkelte studerende, der bruger både tid, kræfter og ressourcer på et afbrudt studieforløb.

Et stabilt højt frafald de sidste 10 år på omtrent 16 pct. inden for første studieår tyder på, at indsatsen kan styrkes. Det kan fremhæves, at det er lykket at holde frafaldsprocenten stabil i en periode, hvor antallet af studerende er steget betydeligt. Et vist frafaldsniveau er formodentligt både uundgåeligt og hensigtsmæssigt i det omfang, at frafaldet afspejler et højt fagligt niveau, eller at de frafaldne studerende har valgt uddannelser, der ikke passer til deres præferencer eller understøtter fuld udnyttelse af deres kompetencer.

Der mangler undersøgelser, hvor resultaterne er sammenlignelige på tværs af den videregående uddannelsessektor, så ligheder og forskelle i frafaldsproblematikker kan udforskes. Derfor gennemfører Uddannelses- og Forskningsministeriet en omfattende kortlægning af frafaldet ved videregående uddannelser.

Baggrundsrapporten præsenterer resultaterne fra en spørgeskemaanalyse blandt frafaldne studerende, hvor der blandt andet fokuseres på betydningen af studiemiljø, faglige krav og beslutningskalkulen omkring studievalget. Resultaterne gør det muligt at se sammenlignelige resultater på tværs af næsten alle videregående uddannelser.

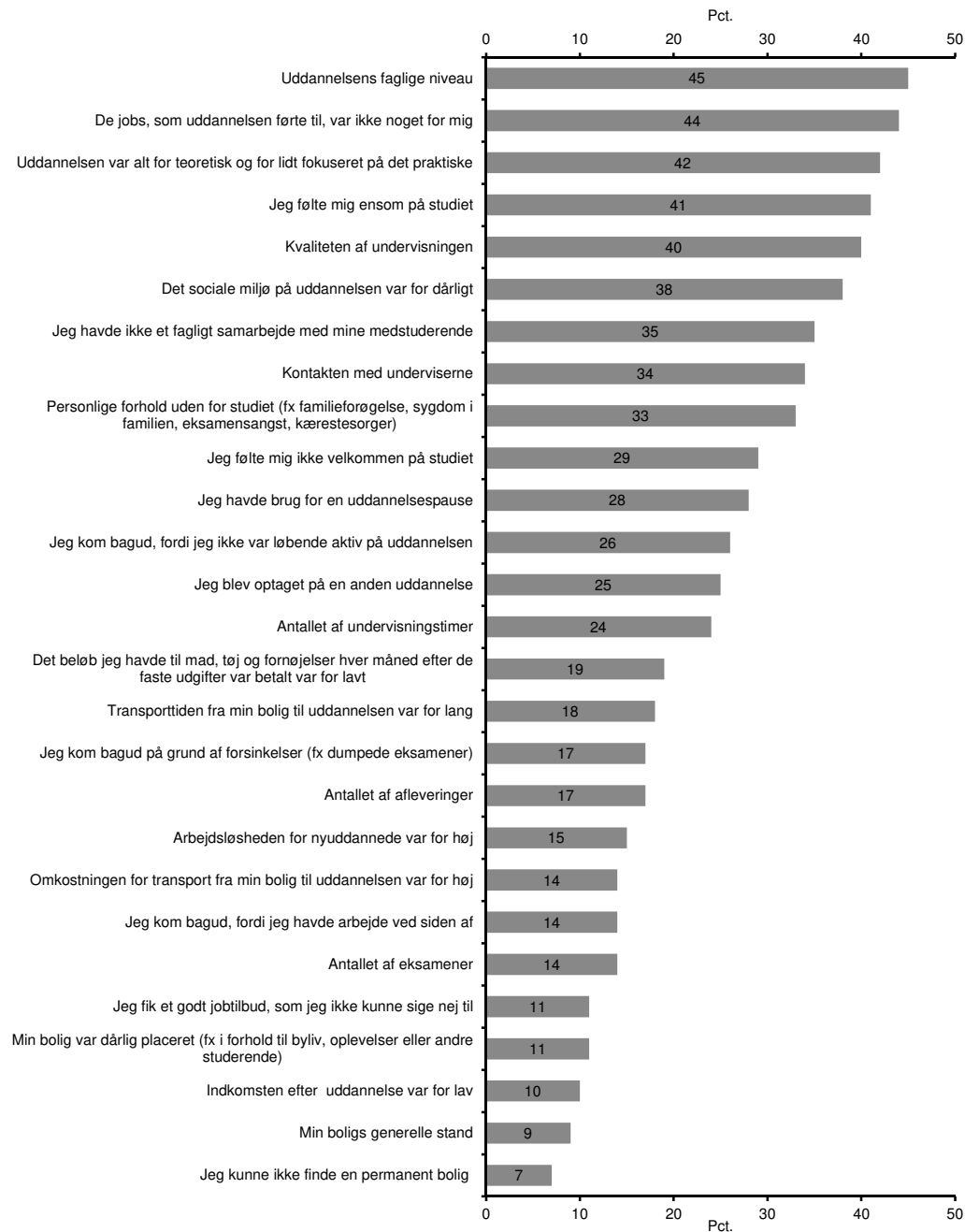
1.1 Centrale resultater og konklusioner

De frafaldne studerende har i undersøgelsen haft mulighed for at angive, i hvilken grad 27 forskellige forhold havde betydning for deres beslutning om at forlade uddannelsen.

Figur 1.1 præsenterer de 27 mulige årsager i prioriteret rækkefølge efter den årsag, som flest har angivet i høj eller nogen grad var medvirkende til deres frafald.

Figur 1.1

Begrundelser for frafald på videregående uddannelser i sorteret rækkefølge, pct.

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad". Datagrundlaget er baseret på spørgeskema, og er derfor behæftet med usikkerhed.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Generelt

- Frafaldet på de videregående uddannelser inden for første studieår har ligget på omkring 16 pct. de sidste ti år.
- Frafald i Danmark handler i høj grad om studieskift. Omkring halvdelen af studerende, der falder fra første studieår, er således i gang med en uddannelse året efter.
- Blandt dem, der starter på en dansk bacheloruddannelse, gennemfører 81 pct. en videregående uddannelse inden for normeret tid plus tre år. Det er højere end OECD-gennemsnittet, hvor andelen udgør 69 pct.

Om undersøgelsen

- Alle studerende, der havde afbrudt deres uddannelse i perioden 1. oktober 2015 til 30. september 2016 og som var aktive på uddannelsen i mindre end ét år, er blevet inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen.
- 3.965 frafaldne studerende valgte at besvare spørgeskemaet. Dette giver en samlet svarprocent på 34 pct.

Årsager til frafald

- I alt 45 pct. af de frafaldne studerende angiver, at uddannelsens faglige niveau i høj eller nogen grad havde betydning for deres beslutning om at forlade uddannelsen. Ud af 27 mulige årsager er dette den hyppigst angivne årsag til frafald på videregående uddannelser.
 - Blandt universitetsfrafaldne, som angiver, at uddannelsens faglige niveau havde betydning for at forlade uddannelsen, mener 81 pct., at det faglige niveau var for højt. Blandt samme gruppe på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne mener halvdelen (51 pct. og 55 pct.), at det faglige niveau var for højt.
 - 44 pct. af de frafaldne studerende angiver, at de jobs uddannelsen førte til ikke var noget for dem, og at dette havde betydning for at afbryde studiet. Det er den anden hyppigst angivne årsag til frafald ud af 27 mulige årsager.
 - Boligforhold og økonomi er angivet som medvirkende årsag til frafald blandt færre end 19 pct. Ud af de 27 mulige årsager er mangel på permanent bolig angivet som den mindst betydningsfulde årsag til frafald. Et for lavt rådighedsbeløb placerer sig som nummer 15.
 - Halvdelen af de frafaldne studerende med en funktionsnedsættelse tilskriver funktionsnedsættelsen medvirkende årsag til deres frafald, fordi de oplevede besvær med at deltage aktivt i undervisning (51 pct.) og studiemiljø (50 pct.).
 - En faktoranalyse viser, at de 27 frafaldsårsager grupperer sig i fem meningsfulde klynger af årsager – faglige krav og undervisningstilrettelæggelse,
-

boligforhold og økonomi, oplevelse af studiemiljøet, efterfølgende beskæftigelsessituation og forsinkelse i studiet. Disse klynger er sammenfaldende med internationale undersøgelser af typologier for frafaldsårsager.

Forskelle på frafaldsårsager mellem institutionstyperne

- Lav undervisningskvalitet (51 pct.), det faglige niveau (46 pct.) og manglende kontakt med underviserne (41 pct.) angives som de primære medvirkende årsager til at afbryde uddannelser på erhvervsakademier. Blandt de, der angiver det faglige niveau som frafaldsårsag, mener 51 pct., at det faglige niveau var for højt.
- Personlige forhold uden for studiet (38 pct.), kvaliteten af undervisningen (40 pct.) samt at uddannelsens efterfølgende job ikke var de rette (49 pct.) angives som primære medvirkende årsager til at afbryde uddannelser på professionshøjskoler.
- Ensomhed på studiet (43 pct.), det faglige niveau (45 pct.) samt for meget teori og for lidt fokus på det praktiske i uddannelsen (52 pct.) angives som primære medvirkende årsager til at afbryde uddannelser på universiteter. Blandt de, der angiver det faglige niveau som frafaldsårsag, mener 81 pct., at det faglige niveau var for højt.

Forskelle mellem aktive og frafaldne studerende

- 47 pct. blandt frafaldne studerende følte sig ensomme under uddannelsen, mod 21 pct. blandt aktive studerende. Ensomhed på uddannelsen er den fjerde mest angivne årsag til frafald på videregående uddannelser ud af de 27 frafaldsårsager.
- 73 pct. blandt de frafaldne studerende angiver, at de ikke følte at høre til på studiet i løbet af studietiden. Blandt aktive studerende er det 25 pct.
- Knap halvdelen (49 pct.) af de frafaldne studerende tvivlede på egne faglige evner under uddannelsen. Det samme gør 23 pct. blandt aktive studerende.
- Ni ud af ti blandt aktive studerende har valgt studie ud fra faglig interesse. Det gælder tilsvarende for seks ud af ti blandt frafaldne studerende.

1.2 Læsevejledning

Næste kapitel præsenterer en status på frafald i Danmark i en international sammenhæng. Kapitel tre opsummerer resultaterne fra tidligere danske undersøgelser af frafald. Forinden rapportens resultatkapitler vil udgangspunktet for undersøgelsen samt overvejelser om fokus og metodisk design blive præsenteret i fjerde kapitel.

Kapitel fem til ni oplister analysens resultater. Først præsenteres makrotendenserne. Dernæst behandles institutionelle forskelle mere indgående inddelt i fire tematisk afgrænsede kapitler.

I sidste kapitel præsenteres bortfaldsanalysens resultater. Hertil kommer litteraturlisten og appendix.

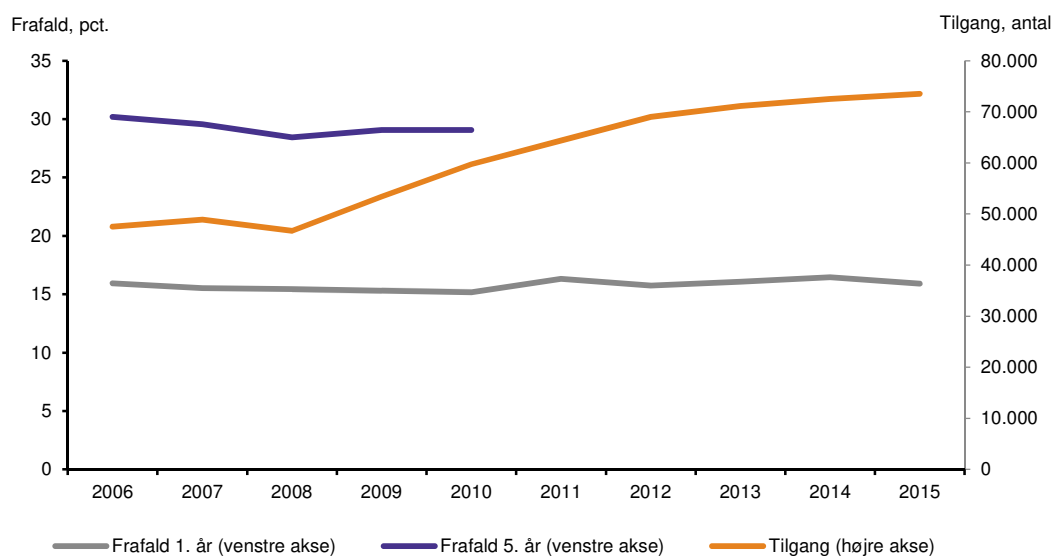
2. Frafald i Danmark

Trods markant øget tilgang på de videregående uddannelser ligger frafaldet stabilt. Selvom en betydelig del falder fra, ender størstedelen med at gennemføre en videregående uddannelse.

På tværs af alle videregående uddannelser afbryder cirka hver sjette studerende (16 pct.) uddannelsen inden for første år.¹ Niveauet er stort set uændret siden 2006, jf. figur 2.1 – en periode hvor tilgangen til de videregående uddannelser er steget markant (55 pct.). Efter fem år er andelen, der afbryder studiet, næsten fordoblet (29 pct.).

Figur 2.1

Udvikling i frafald indenfor første og femte studieår, pct., 2006-2015

Anm.: Kandidatuddannelser er udeladt. Specifikt for frafaldet efter fem år er tilgangsårgangen i 2010 den seneste årgang, hvor andelen kan opgøres.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Selvom 29 pct. har afbrudt studiet i løbet af fem år, betyder det ikke, at 29 pct. ikke får en videregående uddannelse.

Set i en international kontekst ligger Danmark højt sammenlignet med andre OECD-lande, hvad angår andelen af studerende, som gennemfører en videregående uddannelse efter påbegyndelse.² Blandt dem, der starter på en dansk bacheloruddannelse, gen-

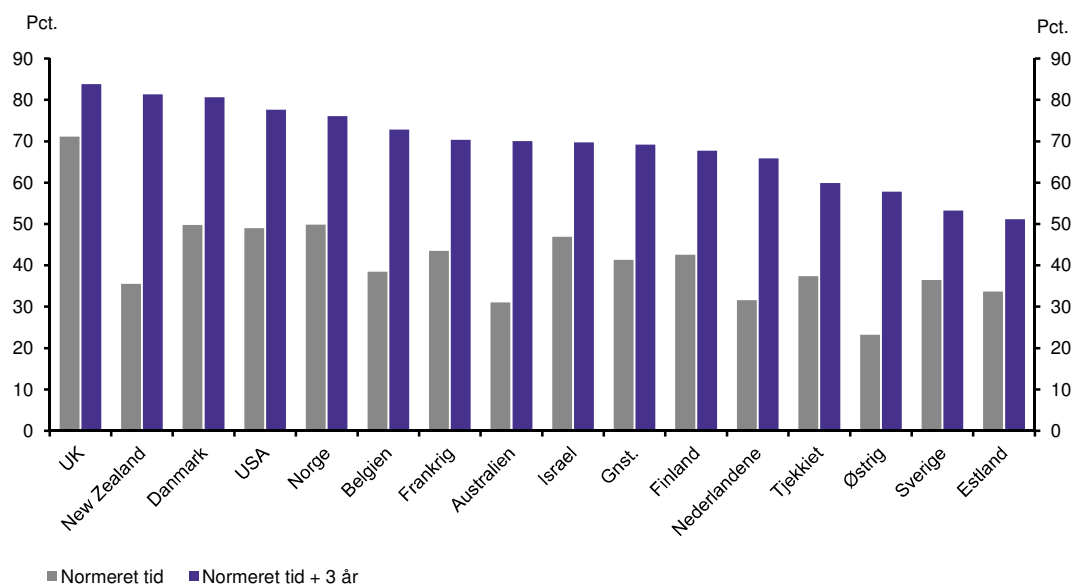
¹ Kandidatuddannelser undtaget (her er frafaldet generelt lavere efter første år).

² Der tages udgangspunkt i personer, som har påbegyndt en videregående uddannelse. Den fuldførte uddannelse behøver nødvendigvis ikke være den samme, som den påbegyndte.

nemfører 81 pct. en videregående uddannelse inden for normeret tid plus tre år. Det er højere end OECD-gennemsnittet, hvor andelen udgør 69 pct. I Norge og Sverige udgør andelen henholdsvis 76 og 53 pct., jf. figur 2.2.

Figur 2.2

Gennemførelsesprocent på bacheloruddannelser, 2014

Kilde: Tabel A9.1, Education at a Glance 2016

Den høje gennemførelsesprocent, set i et internationalt perspektiv, sekunderes af, at halvdelen, som dropper ud af studiet inden for første studieår, er i gang med en ny uddannelse igen efter et år. Efter fem år er andelen næsten på 75 pct.³

Gennemførelsesprocenten i kombination med et vedvarende højt frafald indikerer, at frafaldsproblematikken i Danmark også skal ansues som en studieskifterproblematik. Derfor udgør overvejelser omkring studievalg ligeledes en central del af nærværende rapport.

³ Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

3. Tidligere frafaldsundersøgelser

Trods adskillige undersøgelser om frafald, er det få, der muliggør en sammenligning på tværs af frafaldsårsager på alle videregående uddannelser.

Frafald er langt fra en ny problemstilling. Der er i tidens løb lavet adskillige undersøgelser af årsagerne til frafald. I en dansk kontekst gennemføres langt de fleste på institutions- og uddannelsesniveau som led i institutionernes kvalitetsprocesser.

Undersøgelserne er metodemæssigt forskellige; fra fokusgruppeundersøgelser over spørgeskemaundersøgelser til registerundersøgelser. Det er ikke kun populationens størrelse, der afviger. Populationens uddannelsesstatus er der også forskel på. Nogle undersøgelser har spurgt de aktive studerende, andre har spurgt de just frafaldne, mens en tredje har spurgt nogle, der er faldet fra for flere år siden.

Endelig, og nok så relevant, er der forskel på, hvordan "frafald" er defineret, særligt i forhold til, om studieskift opfattes som frafald. For den enkelte institution er der ofte ikke forskel på studieskift og frafald, mens der er stor forskel på de to typer samfundsmæssigt økonomisk betragtet, blandt andet fordi frafaldne studerende, der skifter uddannelse, ofte får merit.

3.1 Resultater fra danske undersøgelser af frafald

Disse meget forskellige undersøgelser drager naturligt forskellige konklusioner om årsagerne til frafald. Tabel 3.1 præsenterer et nedslag i årsager til frafald fra udvalgte undersøgelser.

Tabel 3.1

Konklusioner fra tidligere frafaldsundersøgelser i Danmark

Tema	Årsag	Uddannelse og niveau	Litteratur
Studievalg	Faldende interesse	IT-uddannelser på universitetet	Jensen, Brown & Jensen, 2008
		Bacheloruddannelser, AU	Larsen, 2000
Studiemiljø	Utilfredshed med studiets indhold	Bacheloruddannelser	Hoff & Demirtas, 2009
	Introforløbet	Udvalgte HUM/SAMF uddannelser på AU, CBS og KU	DMA Research, 2002.
		Alle optagne studerende 2016	Danmarks Evalueringsinstitut, 2017
	Ringe kontakt eller utilfredshed med det sociale	Udvalgte HUM/SAMF uddannelser på AU, CBS og KU	DMA Research, 2002

miljø	Professionsbachelorstuderende	Jensen, Kamstrup & Haselmann, 2008	
	Humanistisk Fakultet, AU	Aarhus Universitet, 2010	
Høje/lave faglige krav	Udvalgte HUM/SAMF uddannelser på AU, CBS og KU	DMA Research, 2002	
	Professionsbachelorstuderende	Jensen, Kamstrup & Haselmann, 2008	
Undervisningsformerne	Bachelorstuderende i matematik	Holm, Laursen & Winsløw, 2008	
Manglende feedback og kontakt til underviserne	IT-uddannelser på universitetet	Jensen, Brown & Jensen, 2008	
Personlige omstændigheder	Sygdom og familiemæssige forhold	Bacheloruddannelser	Hoff & Demirtas, 2009
	Boligforhold	Udvalgte HUM/SAMF uddannelser på AU, CBS og KU	DMA Research, 2002
	Økonomiske forhold	Bacheloruddannelser	Hoff & Demirtas, 2009

Anm: Kilderne er blandt andet fundet i et tværgående litteraturstudie af Troelsen (2011).

Hvad angår traditionelle baggrundsvariable – alder, økonomi, forældres uddannelse – finder ét af de mere omfattende studier ingen effekt (Larsen, 2000). Dette bekræftes i en frafaldsanalyse foretaget blandt professionsbacheloruddannelser (Jensen, Kamstrup og Haselmann, 2008).

En registerundersøgelse, gennemført af Universitets- og Bygningsstyrelsen af bachelorfrafaldet inden første studieår, dokumenterer en signifikant, men begrænset, betydning af forældrenes uddannelsesniveau (Universitets- og Bygningsstyrelsen, 2008).

Baggrundsvariable såsom socioøkonomisk baggrund er altså ikke uden betydning, men meget tyder på, at årsager til frafaldet i lige så stor stil skal findes i mødet med studiet, studiemiljøet, de faglige krav etc.

I et tværstudie af frafaldsundersøgelser foretaget af Troelsen (2011), konkluderes der om disse mange forskellige frafaldsårsager:

“Der er ikke entydigt tale om de samme frafalds-årsager i alle undersøgelserne, ligesom årsagstyperne – ud fra dette materiale – heller ikke kan kædes sammen med uddannelseslængde, fag eller institution. Der er nærmere tale om et bundt af årsager, som kobles forskelligt af den enkelte studerende og i mødet med det enkelte studium. Oplevelsen af et højt fagligt niveau på studiet kan f.eks. virke både fremmende og hæmmende i beslutningen om frafald hos forskellige studerende, men det er også ofte summen af forskellige forhold, som afgør det endelige frafald.”

Troelsen, 2011: 43.

En konklusion fra et omfattende litteraturstudium af frafaldsårsger blandt universitetsstuderende, som taler ind i den overordnede distinktion mellem studieskift og egentligt frafald, hvor den studerende helt forlader det videregående uddannelsessystem, peger på, at årsager til egentligt frafald i højere grad skal findes i den socioøkonomiske baggrund, hvor årsager til studieskift hovedsageligt skal findes i forbindelse med selve studietiden (Larsen et al., 2013).

Internationale undersøgelser om frafald kredser om nogle af de samme årsager. Troelsen fremhæver, at der internationalt er bred enighed om, at undervisningsaktiviteter (særligt på første studieår), der skaber en tæt kontakt mellem studerende og universitetsansatte, er af afgørende betydning for fastholdelsen af de studerende og dermed for frafaldet.⁴

3.2 Metodiske forskelligheder hindrer klare konklusioner

Selvom flere undersøgelser konkluderer enslydende i forhold til frafaldsårsager, så har andre undersøgelser direkte modsatte konklusioner. Nogle viser eksempelvis, at det sociale miljø på studiet ingen betydning har, mens andre undersøgelser konkluderer, at det har afgørende betydning. Troelsen konkluderer videre:

“Der er ikke nogen entydig begrundelse for frafald og endnu mindre nogle klare handlingsanvisninger for, hvor man som samfund og uddannelsesinstitution kan sætte ind for at få de studerende til at blive.”

Troelsen, 2011: 43.

Det er umiddelbart et nedslående budskab at læse i den indledende del af en rapport om årsager til frafald og studieskift. Troelsen slutter sin artikel med et budskab til fremtidige undersøgelser:

“Nemlig at de bør være metodemæssigt velovervejede, fokuserende på forskelle og ligheder mellem uddannelser samt forskelle og ligheder mellem studerendes og studiets forventninger. [...] Frafald er ikke spejlbilledet af fastholdelse: Årsagerne til frafald for de frafaldne er ikke nødvendigvis det modsatte af, hvad der får de aktive studerende til at blive. Men en detaljeret og nuanceret forståelse af baggrunden for frafald er et stort skridt på vejen.”

Troelsen, 2011: 43.

⁴ Ibid., side 38

At frafaldsprocessen er en kompleks størrelse, der ikke kan kondenseres ned til entydige forklaringer, afspejles tydeligt i listen af årsager ovenfor. Forskelligheden i definitionerne og fokusområderne vanskeliggør sammenlignelighed.

Alt i alt efterlader ovenstående gennemgang af eksisterende frafaldsundersøgelser en tydelig efterspørgsel på sammenlignelighed. Sammenligneligheden findes selvsagt i delmængden af de frafaldsundersøgelser, der baserer sig på registerdata. Men som tidligere nævnt, viser adskillige undersøgelser – også i en dansk kontekst (Larsen, (2000), Ulriksen et al. (2010), Troelsen (2011), Danmarks Evalueringsinstitut (2013)) –, at traditionelle baggrundsvariable som køn, alder, socioøkonomisk baggrund, eksamensgennemsnit sjældent udgør en fyldestgørende forklaring.

Trods adskillige metodiske fordele for så vidt angår kontrolmuligheder og forløbsanalyse, indeholder sådanne modeller den iboende svaghed, at ikke-registerbaserede oplysninger såsom overvejelser omkring studievalg, integrationsprocesser på uddannelsen mv. ikke kan inddrages. Til dette er spørgeskemaundersøgelser mere velegnede, men de bærer selvsagt også metodiske begrænsninger i sin udsagnskraft. I næste kapitel følger en nærmere gennemgang af overvejelser, styrker og begrænsninger ved undersøgelsesdesignet for nærværende analyserapport.

4. Undersøgellesdesign

Designet fokuserer på at kortlægge distinkte frafaldstyper på tværs af hele uddannelsessektoren samt sammenligning op mod aktive studerende.

I det følgende fremgår nærmere overvejelser om det valgte undersøgelsesdesign samt de deraf følgende muligheder og begrænsninger.

4.1 Spørgerammens fokus og bagvedliggende hypoteser

Tre overordnede spørgsmål har drevet udviklingen af undersøgelsen. De er oplyst i tabel 4.1 sammen med de deraf afledte hypoteser. Hertil er en delmængde af spørgsmålene tiltænkt boligforholdene blandt frafaldne studerende, samt om der kan identificeres særskilte problematikker for studerende med funktionsnedsættelse.

Tabel 4.1

Overordnede spørgsmål og hypoteser

Er der forskellige frafaldstyper på tværs af uddannelsessektoren?	Der er forskel på begrundelserne for frafald mellem erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter.
Adskiller oplevelsen af studiet og studiemiljøet blandt frafaldne sig fra oplevelsen hos aktive studerende?	Frafaldne studerende har mindre tilknytning til studiemiljøet samt lavere vurdering af egne evner til at tilpasse sig de faglige krav.
Kvalificerer et afbrudt studie næste valg af studie?	Studieskifttere vælger mere med "hjernten" ved efterfølgende uddannelsesvalg.

En delmængde af spørgsmålene er formuleret enslydende med spørgsmål i undersøgelser blandt aktive studerende for at kunne sammenligne frafaldne og aktive studerende. Koblingen til andre undersøgelser fremgår nedenfor.

4.2 Metodisk design samt relation til øvrige projekter

I designet af nærværende undersøgelse har det været ambitionen at tilvejebringe et datagrundlag, der i så vid udstrækning som muligt favner hele den videregående uddan-

nelsessektor og derved muliggør sammenligning på tværs af sektoren og hovedområderne.

Spørgeskemametoden er valgt netop for at kunne indhente oplysninger omkring den enkeltes studievalg, mødet med studiet og integrationen på uddannelsen. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt samtlige studerende, der afbrød uddannelsen i perioden 1. oktober 2015 til 30. september 2016 inden for første studieår. Når der udelukkende fokuseres på det tidlige frafald skyldes det, at over halvdelen af frafaldet sker det første år på både erhvervsakademi-, professionsbachelor- og bacheloruddannelser. Ligeledes er betydningen af de institutionelle rammer størst i denne periode (Kvalitetsudvalget, 2014).

Selvom denne undersøgelse ikke tilvejebringer kausale konklusioner, vil resultaterne kunne pejle en retning samt bidrage til videre og mere kausalt orienterede frafaldsundersøgelser. Af samme grund gennemføres spørgeskemaundersøgelsen blandt frafaldne studerende med deraf afledt nedprioritering af den kausale ambition. I stedet prioriteres en høj svarprocent. Ressourcerne til indsamlingen af spørgeskemasvarene har været dedikeret til en omfattende rykkerstrategi, da erfaringerne viser, at frafaldne studerende er notorisk svære at få fat i. Derved understøttes den eksplorative udsagnskraft for tendenserne blandt frafaldne studerende på tværs af hele den videregående uddannelsessektor.

Svarprocenten endte på 34 pct. Bortfaldsanalysen viser ingen betydelige skævheder mellem svarene og populationen ⁵. Resultaterne herfra er præsenteret i kapitel 10.

Faktaboks 1.1: Definition af frafaldspopulation

I nærværende undersøgelse er følgende inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen: Ordinære fuldtidsstuderende, som har afbrudt deres uddannelse i perioden 1. oktober 2015 til 30. september 2016 og som var aktive på uddannelsen i mindre end ét år, og som institutionen har indberettet til Danmarks Statistik som afbrudte. Personer, som har skiftet institution, men ikke uddannelse, er ikke medtaget i analyserne.

4.2.1 Sammenligning med aktive studerende

Selvom spørgeskemaundersøgelsen udelukkende medtager frafaldne studerende, er spørgsmålene om oplevelsen af studietiden samt begrundelserne for valg af studie formuleret enslydende med spørgsmål i undersøgelser blandt aktive studerende.

Der er anvendt to kilder i sammenligningen med aktive studerende – en panelundersøgelse blandt samtlige førsteårsstuderende, påbegyndt i 2016 og en stikprøveundersøgelse blandt aktive danske studerende gennemført i regi af Eurostudent.

⁵ Besvarelser fra respondenter fra kunstneriske eller maritime institutioner er frasorteret analysen, da der her både er tale om små populationer og stikprøver.

4.2.2 Panelundersøgelse blandt førsteårsstuderende

Som omtalt tidligere er der et markant behov for undersøgelser, som afdækker frafaldsproblematikker på tværs af alle videregående uddannelser. Med blandt andet dette formål gennemfører Danmarks Evalueringsinstitut en panelundersøgelse blandt samtlige studerende, der bliver tilbudt en plads på en videregående uddannelse gennem Den Koordinerede Tilmelding i 2016. De studerende interviewes fire gange i løbet af første studieår. Ved sammenligninger med aktive studerendes overvejelser omkring studievalg i denne rapport tages udgangspunkt i besvarelserne fra første spørgerunde, som er foretaget umiddelbart inden studiestart og indsamlet i august 2016. Ved sammenligninger med aktive studerendes oplevelse af studietiden tages udgangspunkt i besvarelserne fra tredje spørgerunde, der er foretaget et halvt år efter studiestart og indsamlet i marts 2017.

Det skal bemærkes, at resultaterne skal tolkes som indikerende og ikke som kausale sammenhænge, da de frafaldne studerende er bedt om at huske tilbage på deres studietid, mens de aktive studerende bliver spurgt ind til deres aktuelle opfattelse.

4.2.3 Eurostudent

Eurostudent er et internationalt analyse- og indikatorprojekt, der sammenligner studerendes socioøkonomiske vilkår i Europa.⁶ Datagrundlaget for Eurostudent er en spørgeskemaundersøgelse. Målgruppen er studerende på alle videregående uddannelser. Eurostudent-målingen er på nuværende tidspunkt gennemført i alt seks gange. Den danske indsamling af data til runde seks blev foretaget i maj 2016.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt danske studerende er baseret på en repræsentativ stikprøve på tværs af samtlige videregående uddannelser. Godt og vel 11.000 studerende har svaret på spørgeskemaet.

4.2.4 Mulige fejlkilder

Det vigtigste forbehold samt den mest nærliggende fejlkilde ved nærværende undersøgelse er, at resultaterne skal tolkes eksplorativt og ikke kausalt. Alle de mulige frafaldsårsager i nærværende undersøgelse er formodentligt forhold, som kan have betydning for aktive studerendes oplevelse af studietiden. Dette være sig eksempelvis mangel på permanent bolig eller et for lavt rådighedsbeløb. Omfanget af disse forholds betydning for aktive studerende kender vi ikke, da de deltagende i undersøgelsen som bekendt kun omfatter frafaldne studerende.

Da sammenligningen mellem frafaldne og aktive studerende er relevant, sammenlignes de to grupper enkelte steder, hvor der eksisterer nyere undersøgelser af aktive studerendes forhold, der har enslydende spørgsmål i forhold til de spørgsmål, som der stilles til de frafaldne studerende i denne undersøgelse. Det er vigtigt at påpege, at populationerne ved sammenligningerne mellem frafaldne og aktive studerende adskiller sig, for så vidt angår starttidspunkt og studietidslængden. Af samme grund tolkes resultaterne på meget aggregeret niveau.

⁶ <http://www.eurostudent.eu/>

For alle spørgeskemaundersøgelser gælder, at man så vidt muligt begrænser fortolkningsvidden i spørgsmålsformuleringen. Det er umuligt at opnå en ens fortolkning på tværs af alle respondenter. Man kommer et stykke af vejen ved at anvende alment kendte formuleringer, spørge så præcist som muligt, undgå implicite antagelser, undgå at spørge om flere ting på én gang, undgå negationer, ledende spørgsmål og superlativer.

Sidst og mest udfordrende for denne undersøgelse er, at respondenterne bedes huske tilbage til perioden omkring frafaldet. For nogle er frafaldet sket inden for det seneste halve år. Andre skal huske mere end et år tilbage, når de svarer på spørgsmålene. Derudover kan omstændighederne ved et afbrudt studieforløb være et følsomt emne. Der er risiko for, at stigmatiserende frafaldsårsager, såsom manglende arbejdsindsats, sociale problemer på studiet eller problemer med at leve op til det faglige niveau, kan resultere i underrepræsenterede svarandele.

5. Generelle tendenser

Studiemiljø og faglige krav vurderes som væsentlige årsager til at afbryde studiet. Færre oplever boligforhold og økonomi som medvirkende til at afbryde studiet.

I alt 45 pct. af de frafaldne studerende angiver, at uddannelsens faglige niveau i høj eller nogen grad havde betydning for deres beslutning om at forlade uddannelsen. Ud af 27 mulige årsager er dette den hyppigst angivne årsag til frafald på videregående uddannelser.

En faktoranalyse viser, at de 27 frafaldsårsager grupperer sig i fem meningsfulde klynger af årsager – faglige krav og undervisningstilrettelæggelse, boligforhold og økonomi, oplevelse af studiemiljøet, efterfølgende beskæftigelsessituation og forsinkelse i studiet.

Figur 11 i rapportens første kapitel oplister samtlige af de 27 frafaldsårsager sorteret efter andelen blandt de adspurgte, der vurderer årsagen som betydningsfuld for frafaldet⁷.

I tabel 5.1 opdeles de fem hyppigste begrundelser for frafald på institutionstype - erhvervsakademi, professionshøjskole og universitet. Uddannelsens faglige niveau placerer sig som anden hyppigst angivne begrundelse for alle tre institutionstyper. Ligeledes ligger betydningen af efterfølgende job højt for alle tre institutionstyper.

Den hyppigst angivne årsag til frafald varierer på tværs af institutionstyperne. På universiteterne angiver over halvdelen (52 pct.), at "uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret på det praktiske" som begrundelse. På professionshøjskolerne angiver 49 pct. af de adspurgte de efterfølgende jobs som årsag. På erhvervsakademierne er det kvaliteten af undervisningen (51 pct.), der er den hyppigst angivne årsag.

Tabel 5.1

Hyppigst angivne begrundelser for frafald opdelt på institutionstyper

Mest angivne årsag	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet
Nr. 1	Kvaliteten af undervisningen (51 pct.)	De jobs, som uddannelsen førte til, var ikke noget for mig (49 pct.)	Uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret på det praktiske (52 pct.)
Nr. 2	Uddannelsens faglige niveau (46 pct.)	Uddannelsens faglige niveau (43 pct.)	Uddannelsens faglige niveau (45 pct.)

⁷ I appendix kan samtlige 27 frafaldsårsager findes sorteret for hver af institutionstyperne: erhvervsakademi, professionshøjskole og universitet.

Nr. 3	Kontakten med underviserne (41 pct.)	Kvaliteten af undervisningen (40 pct.)	De jobs, som uddannelsen førte til, var ikke noget for mig (43 pct.)
Nr. 4	De jobs, som uddannelsen førte til, var ikke noget for mig (40 pct.)	Jeg følte mig ensom på studiet (39 pct.)	Jeg følte mig ensom på studiet (43 pct.)
Nr. 5	Det sociale miljø på uddannelsen var for dårligt (40 pct.)	Personlige forhold uden for studiet (fx familieførøgelse, sygdom i familien, eksamensangst, kærestesorger) (38 pct.)	Det sociale miljø på uddannelsen var for dårligt (38 pct.)

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?". Svarprocenten i parentes angiver andelen af respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

5.1 Faktoranalyse af begrundelser for frafald

Da beslutningen om at afbryde uddannelsen sjældent skyldes én enkelt omstændighed, men oftere er et resultat af flere årsager, kan en faktoranalyse bidrage til at kaste lys over hvilke begrundelser, der så at sige "hænger" sammen – altså hvor respondentens svar på flere spørgsmål kan siges at skyldes en fælles bagvedliggende dimension.⁸

Tabel 5.2 viser faktoranalysens resultater, mens tabel 5.3 viser den forklarede varians. Det fremgår, at syv dimensioner i data forklarer cirka 60 pct. af den samlede variation⁹. I tabel 5.2 præsenteres fem dimensioner, da sjette og syvende dimension ikke repræsenterer en fælles tematik i de medtagne items.

Tabel 5.2

Faktoranalyse for samtlige årsagsbegrundelser

	Faglige krav og undervisnings-tilrettelæggelse	Boligforhold og økonomi	Oplevelse af studiemiljø	Efterfølgende beskæftigelses-situation	Forsinkelse i studiet	Uforklaret varians
De jobs, som uddannelsen førte til, var ikke noget for mig				0,49		0,53
Arbejdsløsheden for nyuddannede var for høj				0,60		0,30
Indkomsten efter uddannelse var for lavt				0,60		0,30
Uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret på det praktiske						0,63
Uddannelsens faglige niveau	0,37					0,54
Antallet af undervisningstimer	0,41					0,44
Antallet af afleveringer	0,42					0,35
Antallet af eksamener	0,40					0,39
Kvaliteten af undervisningen	0,38					0,40
Kontakten med underviserne	0,36					0,42

⁸ Faktoranalyse er en statistisk metode til at reducere kompleksiteten i data og udpinde underliggende mønstre i svarafgivelsen blandt respondenter. Resultaterne kan ses i Appendiks I.

⁹ Dimensioner med Eigenverdier over én (Kaisers kriterium).

Det sociale miljø på uddannelsen var for dårligt	0,50	0,25
Jeg havde ikke et fagligt samarbejde med mine med-studerende	0,46	0,32
Jeg følte mig ensom på studiet	0,50	0,20
Jeg følte mig ikke velkommen på studiet	0,50	0,25
Jeg kom bagud på grund af forsinkelser (fx dumpede eksamener)		0,56 0,43
Jeg kom bagud, fordi jeg ikke var løbende aktiv på uddannelsen		0,57 0,37
Jeg kom bagud, fordi jeg havde arbejde ved siden af		0,38 0,37
Jeg havde brug for en uddannelsespause		0,50
Personlige forhold uden for studiet (fx familieførelse, sygdom i familien, eksamensangst, kærestesorger)		0,43
Min boligs generelle stand		0,64
Transporttiden fra min bolig til uddannelsen var for lang	0,48	0,33
Omkostningen for transport fra min bolig til uddannelsen var for høj	0,47	0,34
Jeg kunne ikke finde en permanent bolig	0,39	0,56
Min bolig var dårlig placeret (fx i forhold til byliv, oplevelser eller andre studerende)	0,46	0,40
Det beløb jeg havde til mad, tøj og fornøjelser hver måned efter de faste udgifter var betalt var for lavt	0,31	0,53
Jeg fik et godt jobtilbud, som jeg ikke kunne sige nej til		0,26
Jeg blev optaget på en anden uddannelse		0,47

Anm.: Faktoranalyse, principal component analyse med varimax rotation. Trods syv latente dimensioner med Eigenværdier over 1, medtages alene fem latente dimensioner, da sjette og syvende dimension ikke har en fælles tematik. Faktoreværdier under 0,3 er diskretioneret af hensyn til formidling og for at tydeliggøre, hvilke komponenter de enkelte dimensioner består af. N=2837.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Tabel 5.3

Faktoranalyse – Eigen værdi, forklaret og kumulativ varians

Faktor	Eigen værdi	Forklaret varians	Kumulativ forklaret varians
Faglige krav og undervisningstilrettelæggelse	5,55	0,21	0,21
Boligforhold og økonomi	2,86	0,11	0,31
Oplevelse af studiemiljø	2,16	0,08	0,39
Efterfølgende beskæftigelses-situation	1,95	0,07	0,46
Forsinkelse i studiet	1,35	0,05	0,51
Dimension 6	1,11	0,04	0,55
Dimension 7	1,09	0,04	0,6

Anm: Tabellen er begrænset til faktordimensioner med en Eigen værdi over 1. N=2837.

Kilde: UFM Frafaldsundersøgelse

Tabel 5.3 viser syv latente dimensioner med Eigen værdi (udtryk for den enkelte vektors styrke) over én, som er konventionen (Kaiser kriterium). Det er vigtigt at pointere, at en høj eigen værdi blot er et udtryk for en stærk intern sammenhæng i respondenternes svar på de spørgsmål der reflekterer den pågældende dimension. At der er en klart defineret dimension betyder ikke nødvendigvis, at dimensionen er vigtig for frafaldsbeslutningen. For eksempel er dimensionen vedrørende boligforhold og økonomi klart defineret i faktoranalysen, men vurderet som relativt mindre betydende for beslutningen om at forlade uddannelsen for de fleste studerende (se figur 1.1)

Faktoranalysen grupperer 21 af 27 frafaldsårsager i fem meningsfulde dimensioner. Sammenfattende kan de fem dimensioner beskrives som:

1. Dimension: Faglige krav og undervisningstilrettelæggelse (6 items)
2. Dimension: Boligforhold og økonomi (5 items)
3. Dimension: Oplevelse af studiemiljøet (4 items)
4. Dimension: Efterfølgende beskæftigessituation (3 items)
5. Dimension: Forsinkelse i studiet (3 items)

Det efterlader seks frafaldsårsager, som ikke indfanges af de fem dimensioner:

1. Uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret på det praktiske
2. Jeg havde brug for en uddannelsespause
3. Personlige forhold (fx familieførelse, sygdom i familien, eksamensangst, kærestesorger)
4. Min boligs generelle stand
5. Jeg fik et godt jobtilbud, som jeg ikke kunne sige nej til
6. Jeg blev optaget på en anden uddannelse

Rent tematisk kunne man argumentere for, at boligens generelle stand i nogen grad kunne indplaceres under anden dimension. Faktoranalyser på tværs af regioner og institutionstyper viser i hovedtræk samme dimensioner, hvilket indikerer en relativt robust faktorstruktur.

Rent eksplorativt er det interessant, at netop disse dimensioner harmonerer med den typologi over frafaldsårsager, som de engelske forskere i frafald Yorke, Mantz and Longden (2004) præsenterer i deres kategorisering af frafaldsårsager, som også anvendes i senere studier af frafald. Ifølge forfatterne kan årsager til frafald grupperes i fire følgende generelle kategorier:

1. Forfejlet beslutningskalkule ved studievalg
2. Mødet med uddannelsen og institutionen generelt
3. Manglende evne til at leve op til uddannelsens faglige krav
4. Eksterne faktorer uden for uddannelsen og institutionen

Dette sammenfald tyder på, at frafaldstematikkerne i en dansk kontekst i nogen grad kan genfindes i det, der findes i engelske kontekst.

I tabel 5.4 sammenholdes dimensionerne fra faktoranalysen med frafaldstypologien præsenteret af Yorke, Mantz og Longden.

Tabel 5.4

Sammenhæng mellem frafaldstypologi og datastruktur

Yorke, Mantz and Longden	Dimensioner i datastrukturen
Mødet med uddannelsen og institutionen generelt	Oplevelse af det sociale studiemiljø
Manglende evne til at leve op til uddannelsens faglige krav	Faglige krav og undervisningstilrettelæggelse Forsinkelse i studierne
Eksterne faktorer uden for uddannelsen og institutionen	Boligforhold og økonomi
Forfejlet beslutningskalkule	Efterfølgende beskæftigelsessituation

Det er ikke en perfekt én-til-én relation mellem dimensionerne i datastrukturen og frafaldstypologien præsenteret af Yorke, Mantz & Longden, men tendenserne i datastrukturen kan meningsfuldt indplaceres i typologien.

5.2 Frafaldstyper og institutionelle forskelle

Da faktoranalysens resultater harmonerer med den gruppering af frafaldsårsager, der fremgår i eksisterende litteratur, anvendes denne systematik til at styre præsentationen af resultaterne, der opdeles på institutionstyper. Dette tillader, at der kan observeres interessante forskelle samtidig med, at der bevares en vis robusthed i data, således at antallet af besvarelser per celle er tilstrækkeligt højt.

Ligeledes kan institutionsniveauet bidrage til at afdække en af de overordnede ambitioner med spørgeskemaundersøgelsen vedrørende eksistensen af forskellige frafaldstyper, herunder om frafaldstematikkerne udarter sig ens på de forskellige institutionstyper i sektoren.

I analysekapitlerne suppleres institutionsfordelingerne suppleres med Chi²-test for at teste, om afhængigheden mellem institutionstype og den givne variabel blot skyldes

tilfældighed i stikprøven. Signifikansen af testen angives i tabellerne med stjerner alt efter signifikansniveauet.¹⁰

Specifikt for institutionsopdelingen er det vigtigt at bemærke, at der mellem institutionerne er stor forskel i de studerende, som optages på uddannelserne. Forskellene illustreres i figur 5.1, hvor de standardiserede karaktergennemsnit på optagne studerende viser markante forskelle mellem sektorerne. En standardiseret gennemsnitskarakter på 0 svarer til, at de studerendes gennemsnitskarakter, svarer til årgangsgennemsnittet. En positiv værdi, som gør sig gældende for de optagne på de akademiske bacheloruddannelser, er altså udtryk for, at de studerende her generelt har et højere karaktergennemsnit end ungdomsårgangen. Modsat gør det sig gældende for de optagne på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser, der generelt har et lavere karaktergennemsnit end ungdomsårgangen.

Figur 5.1

Udviklingen i standardiseret karaktergennemsnit i forhold til ungdomsårgangen, karaktergennemsnit, 2006-2016

Anm.: Karaktergennemsnittet er standardiseret over ungdomsårgangene og er udtryk for de studerendes placering i fordelingen af en ungdomsårgang det år, de gennemførte deres adgangsgivende ungdomsuddannelse.

Kilde: Figur 12.23, Uddannelses- og Forskningspolitisk Redegørelse 2017, Uddannelses- og Forskningsministeriet

5.3 Perspektivering til tidligere undersøgelser

På et overordnet plan kan flere af analysens resultater genfindes i tidligere undersøgelser af frafald ved videregående uddannelser. Ligeledes kan analysens resultater kvalificere, om konklusioner fra tidligere studier kan breddes ud til hele sektoren eller omvendt indkredses til bestemte dele af sektoren. Nedenfor fremgår nærværende analyserapports perspektiver til tidligere studier af frafald.

¹⁰ Signifikans forholder sig til en tænkt situation, hvor man trækker en fordeling et uendeligt antal gange og observerer en forskel i en bivariat sammenhæng. Er forskellen signifikant på 95-niveauet ($* < 0,05$), ville man observere samme forskel, eller en der er større, i 95 pct. af fordelingerne.

*** < 0,000; ** < 0,01; * < 0,05

Rapportens resultater sammenlignet med tidligere undersøgelser

- Tidligere er boligrelaterede problematikker som stor afstand mellem bolig og uddannelse eller dyre boliger præsenteret som årsag til frafald (DMA Research, 2002). I denne rapport angives problematikker omkring bolig og økonomi blandt de mindst betydningsfulde for frafaldet på tværs af hele sektoren.
 - Manglende kontakt til underviserne som medvirkende årsag til at forlade uddannelsen har haft betydning i et studie af frafald ved IT-uddannelserne og matematikstudiet på universitetet (Jensen, Brown & Jensen, 2008). Nærværende undersøgelse indikerer, at denne frafaldsårsag er mest udtalt på erhvervsakademierne – tredje hyppigst angivne årsag til frafald ud af 27 årsager, jf. tabel 5.1.
 - Tidligere studier har påvist betydningen af uddannelsens faglige niveau for frafald – både når det faglige niveau er for højt og for lavt (Jensen et al., 2006; Larsen, 2000). Dette underbygges af nærværende rapportens resultater. 81 pct. af de frafaldne universitetsstuderende, der angiver, at fagligt niveau var en medvirkende årsag til at afbryde studiet, angiver, at niveauet var for højt. Omvendt angiver ca. halvdelen blandt frafaldne på erhvervsakademier (49 pct.) og professionshøjskoler (45 pct.), at det var grundet for lavt niveau.
 - For få undervisningstimer angives af signifikant flere universitetsfrafaldne som medvirkende årsag til frafald. Tidligere undersøgelser dokumenterer problematikker inden for samme område i forhold til manglende interaktion med underviseren og manglende dialogbaseret undervisning (Holm et al., 2008; Jensen, Kamstrup og Haselmann, 2008).
 - På professionshøjskolerne har manglende social integration tidligere vist sig betydende for frafald (Jensen, Kamstrup og Haselmann, 2008). På universiteter har det sociale miljø modsat vist sig ikke at spille en væsentlig rolle (Larsen, 2000). I nærværende undersøgelse er ensomhed samt dårligt socialt miljø på uddannelsen begge hyppigt angivne årsager til at afbryde studiet, jf. figur 1.1. Frarafaldne studerende føler sig desuden markant mere ensomme end aktive studerende, jf. tabel 6.1.
 - Den hyppigst angivne frafaldsårsag blandt universitetsstuderende – det at uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret mod det praktiske – sekundærer en konklusionen fra Hoff & Demirtas (2009) om utilfredshed med studiets indhold på bacheloruddannelser.
-

6. Mødet med studiet

Frafaldne studerende oplever i højere grad ikke at høre til på uddannelsen og føler sig markant mere ensomme i løbet af studietiden end aktive studerende.

47 pct. blandt frafaldne studerende følte sig ensomme under uddannelsen, mod 21 pct. blandt aktive studerende. Ensomhed på uddannelsen er den fjerde mest angivne årsag til frafald på videregående uddannelser ud af de 27 frafaldsårsager.

73 pct. blandt de frafaldne studerende angiver, at de ikke følte at høre til på studiet i løbet af studietiden. Blandt aktive studerende er det 25 pct.

6.1 Markant lavere tilhørsforhold blandt frafaldne

Tabel 6.1 viser de frafaldne studerendes oplevelse af studiemiljøet på den afbrudte uddannelse. Mest iøjnefaldende er den markante forskel mellem frafaldne studerende og aktive studerende, hvad angår deres oplevelse af studiemiljøet. Forskellen mellem aktive og frafaldne studerende er signifikante for alle tre spørgsmål¹¹.

Der er 48 procentpoints forskel mellem frafaldne og aktive studerende, hvad angår oplevelsen af ikke at høre til på studiet. Også for oplevelsen af ensomhed samt oplevelsen af, om det er givende at være på studiet, er der markante forskelle mellem frafaldne og aktive studerende.

Blandt frafaldne studerende er der signifikant flere fra universiteterne (51 pct.), som oplever ensomhed, sammenlignet med frafaldne studerende fra professionshøjskolerne (44 pct.) og erhvervsakademierne (43 pct.).

Blandt de aktive studerende er det godt og vel ni ud af ti, der oplever studietiden som givende. Niveaulet blandt frafaldne er lavere, men seks ud af ti mener, at studiet var givende. Konkret for erhvervsakademierne er det knap fem ud af ti (signifikant forskel).

¹¹ Signifikansniveauet for forskellen på aggregeret niveau mellem frafaldne og aktive studerende fremgår ikke af tabel 6.1, hvor kun signifikansniveauet for institutionsforskellene fremgår.

Tabel 6.1

Oplevelse af studiemiljøet i løbet af uddannelsen, pct. (antal i parentes)

		Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Jeg følte/føler mig ofte ensom på uddannelsen	Frafaldne	43 (342)	44 (481)	51 (921)	47 (1744) ***
	Aktive studerende	19 (231)	21 (568)	22 (1332)	21 (2131)
Jeg følte/føler indimellem, at jeg ikke hørte til på studiet	Frafaldne	70 (551)	70 (759)	76 (1357)	73 (2667) ***
	Aktive studerende	23 (278)	22 (602)	26 (1588)	25 (2468) ***
Det var/er givende at være på mit tidligere studie	Frafaldne	48 (355)	62 (615)	61 (1027)	59 (1997) ***
	Aktive studerende	90 (1108)	95 (2529)	93 (5726)	93 (9363) ***

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: Data for frafaldne studerende stammer fra UFM frafaldsundersøgelse. Data for aktive studerende stammer fra panelsurvey fra Danmarks Evalueringsinstitut.

Tabel 6.2 angiver de frafaldnes præference for at arbejde sammen med andre studerende. Selvom der ikke er en direkte sammenlignelig måling blandt aktive studerende, lader det ikke til, at præference for samarbejde er anderledes blandt frafaldne, hvor 76 pct. i høj eller nogen grad er enige i udsagnet "Jeg havde det generelt godt med at arbejde sammen med andre medstuderende".¹² Der er ingen signifikant forskel mellem institutinstyterne.

Tabel 6.2

Frafaldne studerendes oplevelse af samarbejdet, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Jeg havde det generelt godt med at arbejde sammen med andre medstuderende	73 (582)	76 (827)	76 (1378)	76 (2787)

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

6.2 Frafaldne angiver at deltage oftere i studiegrupper, end aktive studerende gør

Af tabel 6.3 fremgår, at de frafaldne studerende oftere angiver at deltage i studiegruppeaktiviteter end aktive studerende. Omkring 65 pct. af de frafaldne studerende angiver at deltage i studiegruppeaktiviteter én til to gange ugentligt eller oftere. Dette gør sig tilsvarende gældende for 54 pct. af de aktive studerende.

¹² Samme spørgsmål er stillet blandt en stikprøve af aktive danske studerende i den tværnationale spørgeskemaundersøgelse Eurostudent VI med en afvigelse i svarkategorierne. Her angiver 79 pct. af de aktive studerende, at de er enige eller helt enige i, at de har et generelt godt samarbejde med andre medstuderende på deres uddannelse.

Tabel 6.3

Deltagelse i studiegruppeaktiviteter, pct. (antal i parentes)

		Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt
Næsten dagligt	Frafaldne	21 (119)	21 (199)	23 (349)	22 (667)
	Aktive studerende	19 (230)	18 (571)	21 (1391)	20 (2192)
Én til to gange ugentligt	Frafaldne	42 (238)	46 (428)	41 (614)	43 (1280)
	Aktive studerende	29 (363)	41 (1275)	32 (2148)	34 (3786)
Få gange i måneden	Frafaldne	17 (96)	18 (165)	17 (255)	17 (516)
	Aktive studerende	24 (294)	24 (746)	19 (1269)	21 (2309)
Sjældent	Frafaldne	14 (81)	11 (101)	13 (202)	13 (384)
	Aktive studerende	20 (243)	14 (436)	20 (1311)	18 (1990)
Aldrig	Frafaldne	6 (32)	4 (33)	6 (96)	5 (161)
	Aktive studerende	8 (101)	4 (116)	8 (523)	7 (740)

Anm.: "Hvor ofte deltog/deltager du i studiegruppeaktiviteter eller lignende udenfor eksamensperioderne?"

Kilde: Data for frafaldne studerende stammer fra UFM frafaldsundersøgelse. Data for aktive studerende stammer fra EUROSTUDENT VI.

De frafaldne studerende er desuden bedt om at forholde sig til, hvorvidt studiegruppeaktiviteterne hjalp dem til at leve op til det faglige niveau på uddannelsen (se tabel 6.4). Her indikerer svarene, at frafaldne studerende generelt oplever gavn af studiegruppeaktiviteter¹³.

Tabel 6.4

Frafaldne studerendes angivelse af hvorvidt deltagelse i studiegruppeaktiviteter hjalp til at leve op til det faglige niveau, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Hjalp disse aktiviteter dig til at leve op til de faglige krav på studiet?	61 (303)	65 (546)	67 (891)	65 (1740) *

Anm.: "Hjælper disse aktiviteter dig til at leve op til de faglige krav på studiet?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

6.3 Få signifikante institutionsforskelle ved studiemiljøets betydning for frafald

De frafaldne studerende har forholdt sig til, hvorvidt aspekter af studiemiljøet var en medvirkende årsag til at afbryde studieforløbet.

¹³ Blandt aktive studerende i Eurostudent VI undersøgelsen, er det blot 15 pct. der angiver, at disse aktiviteter i mindre grad eller slet ikke bidrager til at leve op til de faglige krav, mens dette gør sig gældende for 35 pct. af de frafaldne studerende. Denne forskel skal tolkes varsomt, da der er forskel i svarkategorierne.

Kontakten til underviserne som begrundelse for frafald er signifikant højere på erhvervsakademierne (41 pct.) end på universiteterne (33 pct.) og professionshøjskolerne (30 pct.), jf. tabel 6.5.

Hvad angår studiemiljøet, er ensomhed den hyppigst angivne begrundelse. Signifikant flere på universiteterne (43 pct.) begrundet frafaldet med ensomhed på studiet sammenlignet med de andre institutionstyper (37 pct. og 39 pct.). Det var også frafaldne fra universiteterne, der oplevede størst ensomhed i løbet af studietiden (51 pct., se tabel 6.1). En forskel der var markant større sammenlignet med aktive studerende.

Selvom 76 pct. af de frafaldne generelt har det godt med at arbejde sammen med andre studerende (jf. tabel 6.2), så angiver 35 pct. manglende fagligt samarbejde med medstuderende som en medvirkende årsag til frafald.

Tabel 6.5

Studiemiljøet på uddannelsen og betydningen for frafald, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Det sociale miljø på uddannelsen var for dårligt	40 (296)	36 (341)	38 (659)	38 (1296)
Jeg havde ikke et fagligt samarbejde med mine medstuderende	35 (261)	34 (325)	36 (635)	35 (1221)
Kontakten med underviserne	41 (304)	30 (289)	33 (572)	34 (1165) ***
Jeg følte mig ensom på studiet	37 (276)	39 (375)	43 (762)	41 (1413) **
Jeg følte mig ikke velkommen på studiet	29 (218)	27 (264)	30 (514)	29 (996)

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Flere end hver tredje frafaldne studerende angiver at have afbrudt studiet grundet for dårligt socialt miljø (38 pct.). Knap hver tredje angiver at have afbrudt grundet følelsen af ikke at være velkommen på studiet (29 pct.).

7. Faglige krav på uddannelsen

Der er væsentlige forskelle i oplevelsen af de faglige krav mellem institutionstyperne – både under studietiden og i forhold til, hvordan det har betydning for frafald.

Blandt universitetsfrafaldne, som angiver, at uddannelsens faglige niveau havde betydning for at forlade uddannelsen, mener 81 pct., at det faglige niveau var for højt. Blandt samme gruppe på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne mener halvdelen (51 pct. og 55 pct.), at det faglige niveau var for højt.

Knap halvdelen (49 pct.) af de frafaldne studerende tvivlede på egne faglige evner under uddannelsen. Det samme gør 23 pct. blandt aktive studerende.

7.1 Frarafaldne studerende tvivler i højere grad på egne faglige evner

I tabel 7.1 ses en signifikant sammenhæng mellem institutionstype og flere af parametrene for de frafaldne studerendes oplevelse af det faglige niveau.

De mest markante institutionsforskelle findes angående, hvorvidt den studerende tvivlede på at have evnerne til at studere på det niveau, som uddannelsen krævede, samt hvorvidt den studerende prøvede at gøre lidt mere på uddannelsen, end vedkommende blev bedt om. For begge parametre skiller frafaldne universitetsstuderende sig negativt ud.

57 pct. blandt de frafaldne universitetsstuderende angiver, at de tvivlede på, hvorvidt de havde evnerne til at studere på niveauet, som uddannelsen krævede, jf. tabel 7.1. Dette gør sig tilsvarende gældende for 40 pct. blandt frafaldne studerende fra professionshøjskoler og 43 pct. blandt de frafaldne studerende fra erhvervsakademier.

Frafaldne studerende adskiller sig samlet set på dette parameter (49 pct.) fra aktive studerende, der i lavere grad tvivler på egne evner til at studere på uddannelsens niveau (23 pct.).

Tabel 7.1

Oplevelse af faglige krav i studietiden, pct. (antal i parentes)

		Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Jeg prøvede/prøver at skabe sammenhæng mellem ting, jeg lærte i forskellige fag på min uddannelse	Frafaldne	87 (684)	88 (943)	85 (1502)	86 (3129)
	Aktive studerende	92 (1142)	95 (2546)	90 (5515)	92 (9203) ***
Jeg tvivlede/tvivler på, om jeg havde evnerne til at studere på det niveau, uddannelsen krævede	Frafaldne	43 (339)	40 (439)	57 (1027)	49 (1805) ***
	Aktive studerende	15 (190)	21 (566)	25 (1541)	23 (2297) ***
Jeg prøvede/prøver at gøre lidt mere på min uddannelse, end det jeg blev bedt om	Frafaldne	48 (369)	50 (520)	33 (570)	41 (1459) ***
	Aktive studerende	57 (703)	55 (1474)	45 (2744)	49 (4921) ***
Jeg bekymrede/bekymrer mig for sværhedsgraden af min uddannelse	Frafaldne	42 (330)	40 (431)	55 (983)	48 (1744) ***
	Aktive studerende	41 (501)	42 (1135)	51 (3124)	47 (4760) ***

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: Data for frafaldne studerende stammer fra UFM frafaldsundersøgelse. Data for aktive studerende stammer fra panelsurvey fra Danmarks Evalueringsinstitut.

De frafaldne studerendes svarandel ligger lavere end aktive studerendes for både spørgsmålet om, hvorvidt de prøvede at skabe sammenhæng mellem ting, de lærte i forskellige fag på uddannelsen (henholdsvis 86 pct. og 92 pct.) samt spørgsmålet om, hvorvidt de prøvede at gøre mere på uddannelsen, end der blev bedt om (henholdsvis 41 pct. og 49 pct.).

Der er næsten lige så mange aktive studerende som frafaldne studerende, der bekymrer sig for sværhedsgraden af uddannelsen. Forskellen på 48 pct. for frafaldne mod 47 pct. for aktive studerende er ligeledes insignifikant¹⁴.

7.2 Frafaldne fra designfagligt område skiller sig ud på erhvervsakademier og professionshøjskoler

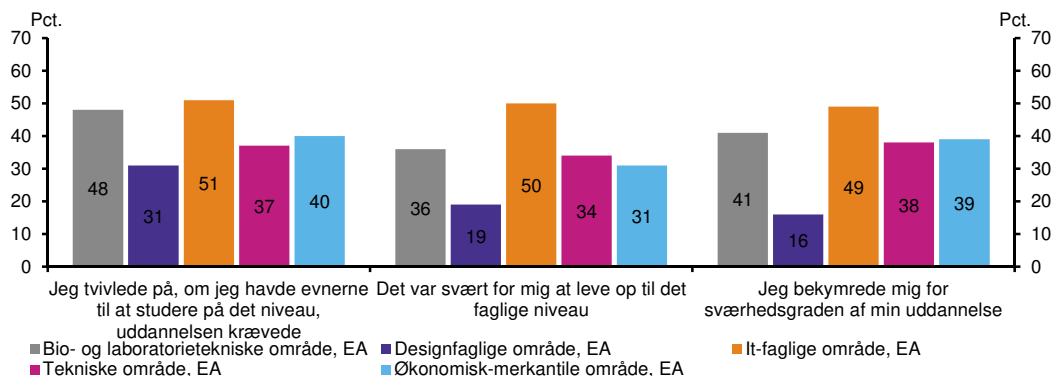
I det følgende er udvalgte parametre brudt yderligere ned på faglige hovedområder. Af figur 7.1 fremgår, at 50 pct. af de frafaldne studerende på erhvervsakademiernes it-faglige område havde svært ved at leve op til studiets faglige niveau under studietiden.

Det er en forskel på 31 procentpoint sammenlignet med det designfaglige område, hvor 19 pct. havde svært ved at leve op til studiets faglige niveau. De frafaldne studerende på disse to hovedområder for erhvervsakademierne adskiller sig væsentligt fra hinanden på alle nedenstående parametre.

¹⁴ Signifikansniveauet for forskellen på aggregeret niveau mellem frafaldne og aktive studerende fremgår ikke af tabel 6.1, hvor kun signifikansniveauet for institutionsforskellene fremgår.

Figur 7.1

Frafaldne studerendes oplevelse af faglige krav, hovedområder på erhvervsakademier, pct.

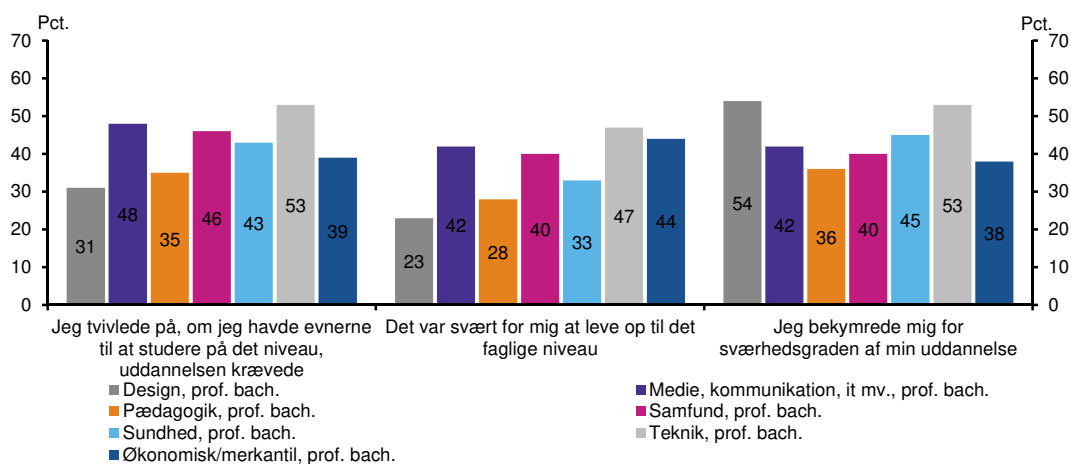
Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad". Det samfundsfaglige område er udeladt grundet et lavt antal observationer. Bio- og laboratorietekniske område, EA, N: 57. Designfaglige område, EA, N: 27. It-faglige område, EA, N: 177. Tekniske område, EA, N: 64. Økonomisk-merkantile område, EA, N: 424. N angiver stikprøvegrundlaget for det enkelte hovedområde. Respondenter kan have undladt at besvare enkelte spørgsmål.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Over halvdelen af de studerende på professionshøjskolernes tekniske område (53 pct.) tvivlede på, at de havde evnerne til at studere på uddannelsens niveau under studietiden, jf. figur 7.2.

Figur 7.2

Frafaldne studerendes oplevelse af faglige krav, hovedområder på professionshøjskoler, pct.

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad". Design, prof. bach., N: 26. Medie, kommunikation, it mv., prof. bach., N: 49. Pædagogik, prof. bach., N: 422. Samfund, prof. bach., N: 141. Sundhed, prof. bach., N: 418. Teknik, prof. bach., N: 276. Økonomisk/merkantil, prof. bach., N: 81. N angiver stikprøvegrundlaget for det enkelte hovedområde. Respondenter kan have undladt at besvare enkelte spørgsmål.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Det designfaglige område ligger med den laveste andel (23 pct.), der havde svært ved at leve op til det faglige niveau, men samtidig også med den højeste andel (54 pct.), der bekymrede sig for sværhedsgraden på uddannelsen, jf. figur 7.2.

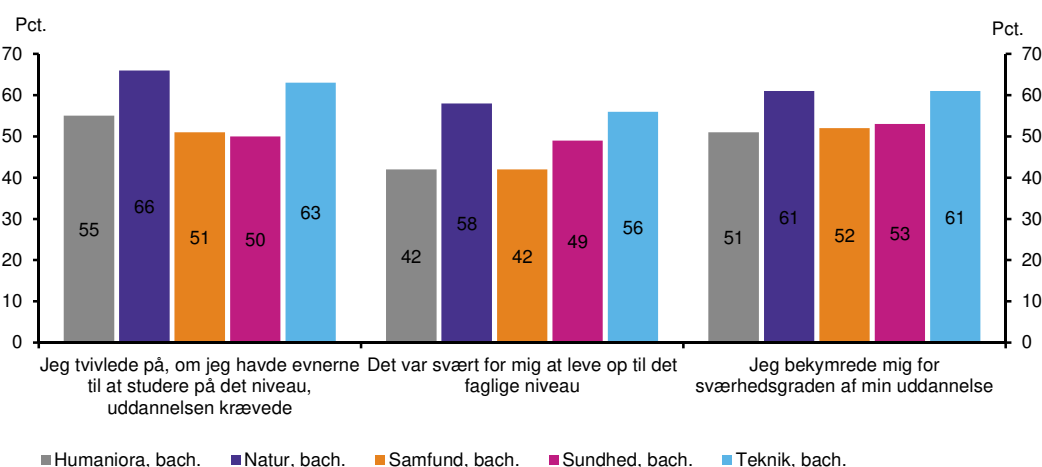
7.3 Størst tvivl på faglige evner på universiteternes teknisk-naturvidenskabelige områder

På universiteternes hovedområder er tvivlen på egne evner størst på det teknisk-naturvidenskabelige område jf. figur 7.3. Særligt høj er andelen, der tvivlede på egne evner til at studere på uddannelsens niveau. For begge hovedområder gør det sig gældende for knap to ud af tre.

Der findes generelt mindre interne forskelle blandt universiteternes hovedområder sammenlignet med professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes.

Figur 7.3

Frafaldne studerendes oplevelse af faglige krav, hovedområder på universiteter, pct.

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad". Antal: Humaniora, bach., N: 563. Natur, bach., N: 309. Samfund, bach., N: 527. Sundhed, bach., N: 65. Teknik, bach., N: 275. N angiver stikprøvegrundlaget for det enkelte hovedområde. Respondenter kan have undladt at besvare enkelte spørgsmål.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

På tværs af institutionstyperne ses en tendens til, at de tekniske, naturvidenskabelige og it-faglige områders frafaldne studerende oplever størst tvivl på egne evner og problemer med at leve op til det faglige niveau i løbet af studietiden.

7.4 Forsinkelser og manglende aktivitet angives at betyde mere for frafald på universitetsuddannelser

Tabel 7.2 illustrerer, om dumpede eksamener, erhvervsarbejde og manglende aktivitet på uddannelsen opleves at have indflydelse på forsinkelse og frafald. Signifikant flere universitetsfrafaldne angiver manglende aktivitet og dumpede eksaminer som medvirkende til frafald.

Tabel 7.2

Egen studieaktivitet i løbet af uddannelsen og betydningen for frafald, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Jeg kom bagud på grund af forsinkelser (fx dumpede eksamener)	15 (116)	14 (132)	20 (344)	17 (592) ***
Jeg kom bagud, fordi jeg ikke var løbende aktiv på uddannelsen	26 (194)	20 (199)	29 (504)	26 (897) ***
Jeg kom bagud, fordi jeg havde arbejde ved siden af	15 (112)	13 (127)	14 (240)	14 (479)

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Tabel 7.3 viser betydningen af uddannelsens tilrettelæggelse for beslutningen om at forlade uddannelsen. Der er signifikante forskelle mellem institutionstyperne, hvad angår uddannelsens teoretiske indhold, antallet af undervisningstimer samt kvaliteten af undervisningen.

Over halvdelen fra universiteterne (52 pct.) angiver, at frafaldet skyldes uddannelsens teoretiske indhold og manglende fokus på det praktiske. Dette gør sig gældende for henholdsvis 31 pct. og 32 pct. blandt frafaldne på erhvervsakademier og professionshøjskoler.

På erhvervsakademierne tilskriver over halvdelen (51 pct.) af de frafaldne studerende kvaliteten af undervisningen betydning for at afbryde studiet. Dette gør gældende for 40 pct. af de frafaldne på professionshøjskoler og 35 pct. af de frafaldne på universiteter.

Tabel 7.3

Faglige forhold på uddannelsen og betydningen for frafald, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Uddannelsen var alt for teoretisk og for lidt fokuseret det praktiske	31 (230)	32 (302)	52 (889)	42 (1421) ***
Uddannelsens faglige niveau	46 (341)	43 (411)	45 (783)	45 (1535)
Antallet af undervisningstimer	19 (145)	22 (216)	26 (451)	24 (812) **
Antallet af afleveringer	16 (119)	18 (167)	17 (296)	17 (582)
Antallet af eksamener	11 (81)	15 (144)	14 (246)	14 (471)
Kvaliteten af undervisningen	51 (382)	40 (384)	35 (602)	40 (1368) ***

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Uddannelsens genelle faglige niveau er den hyppigst angivne årsag til at afbryde et studieforløb blandt alle frafaldne studerende. Der er markant forskel på tværs af insti-

tutionstyperne i forhold til, hvorvidt det er grundet et for højt eller for lavt fagligt niveau, jf. tabel 7.4.

Tabel 7.4

Vurdering af fagligt niveau, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet
For højt	51 (175)	55 (228)	81 (633)
For lavt	49 (166)	45 (183)	19 (150)

Anm.: Fordeling blandt respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad" på spørgsmålet omhandlende i hvilken grad uddannelsens faglige niveau havde betydning for at forlade uddannelsen.

Kilde: UFM Frafaldsundersøgelse

Frafaldne universitetsstuderende angiver i overvejende grad, at niveauet var for højt, hvor knap halvdelen på både erhvervsakademier og professionshøjskoler angiver, at niveauet var for lavt.

8. Bolig og personlige omstændigheder

Boligforhold og utilstrækkelige økonomiske ressourcer vurderes at have mindre betydning for frafald.

Boligforhold og økonomi er angivet som medvirkende årsag til frafald blandt færre end hver femte. Ud af de 27 mulige årsager er mangel på permanent bolig angivet som den mindst betydningsfulde årsag til frafald. Et for lavt rådighedsbeløb placerer sig som nummer 15.

Halvdelen af de frafaldne studerende med en funktionsnedsættelse tilskriver funktionsnedsættelsen medvirkende årsag til deres frafald, fordi de oplevede besvær med at deltage aktivt i undervisning (51 pct.) og studiemiljø (50 pct.).

8.1 En tredjedel tilskriver personlige forhold betydning for frafald

I tabel 8.1 ses forskellige frafaldsårsager, der relaterer sig til personlige omstændigheder, som ikke er givet af forholdene på den pågældende afbrudte uddannelse.

Personlige forhold uden for studiet har haft størst betydning for at afbryde studieforløbet for de frafaldne på professionshøjskoler. Her er det knap fire ud af ti (38 pct.), der angiver, at personlige forhold som eksempelvis familieførøgelse eller sygdom i familien var medvirkende til at afbryde uddannelsen.

Derudover er der en signifikant forskel mellem institutionstyperne og hvorvidt, man falder fra grundet et godt jobtilbud. Andelen er størst blandt erhvervsakademierne med 16 pct.

Tabel 8.1

Personlige omstændigheder og betydning for frafald, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Jeg fik et godt jobtilbud, som jeg ikke kunne sige nej til	16 (118)	12 (116)	9 (154)	11 (388) ***
Jeg blev optaget på en anden uddannelse	22 (168)	23 (226)	27 (470)	25 (864)
Jeg havde brug for en uddannelsespause	25 (189)	27 (257)	30 (518)	28 (964)

Personlige forhold uden for studiet (fx familieførelse, sygdom i familien, eksamensangst, kærestesorger)	32 (241)	38 (367)	32 (558)	33 (1166) **
--	----------	----------	----------	--------------

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Omkring hver fjerde af frafaldne studerende på de videregående uddannelser angiver, at optag på en anden uddannelse (25 pct.) og behov for en uddannelsespause (28 pct.) var medvirkende til at afbryde studiet. For begge parametre har frafaldne universitetsstuderende den højeste andel.

8.2 Bolig og økonomi angivet som nogle af de mindst betydningsfulde årsager til frafald

Det er omkring hver tiende jf. tabel 8.2, der angiver, at boligens tilstand, mangel på permanent bolig og dårlig placering af boligen har været medvirkende til at afbryde et studieforløb. 7 pct. angiver problemer med at finde permanent bolig som medvirkende til frafaldet. For lang transporttid ligger højere med 18 pct.

Tabel 8.2

Boligforhold og økonomi under uddannelsen og betydningen for frafald, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Min boligs generelle stand	9 (67)	9 (88)	9 (165)	9 (320)
Transporttiden fra min bolig til uddannelsen var for lang	15 (111)	18 (180)	18 (327)	18 (618)
Omkostningen for transport fra min bolig til uddannelse var for høj	13 (98)	15 (146)	14 (242)	14 (486)
Jeg kunne ikke finde en permanent bolig	6 (44)	4 (43)	8 (149)	7 (236) ***
Min bolig var dårlig placeret (fx i forhold til byliv, oplevelser eller andre studerende)	9 (64)	9 (89)	12 (217)	11 (370) **
Det beløb jeg havde til mad, tøj og fornøjelser hver måned efter de faste udgifter var betalt var for lavt	21 (158)	20 (196)	17 (295)	19 (649)

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

De økonomisk relaterede frafaldsårsager angives af flere, hvor omkring hver femte (19 pct.) påpeger et for lavt beløb til faste udgifter og fornøjelser som medvirkende årsag til frafald.

8.3 Halvdelen af frafaldne med funktionsnedsættelse oplevede besvær med at deltage aktivt i undervisning og studiemiljø

De frafaldne studerende har ved besvarelse af spørgeskemaet tilkendegivet, hvorvidt de har en funktionsnedsættelse eller ej. I tabel 8.3 oplystes forskellige parametre for oplevelsen af studietiden, hvor frafaldne med funktionsnedsættelse adskiller sig signifikant fra frafaldne studerende generelt.

I relation til studiemiljø er de mest substantielle forskelle ved andelen, der havde en god oplevelse af samarbejdet med andre medstuderende (68 pct. mod 78 pct.) samt følelsen af ensomhed på uddannelsen (58 pct. mod 44 pct.).

Tabel 8.3

Frafaldne med funktionsnedsættelses oplevelse af studiemiljø og faglige krav, pct. (antal i parentes)

	Intet handicap	Med handicap	I alt (Chi2)
Jeg havde det generelt godt med at arbejde sammen med andre medstuderende	78 (1021)	68 (275)	76 (1296) ***
Jeg tvivlede på, om jeg havde evnerne til at studere på det niveau, uddannelsen krævede	46 (2300)	57 (487)	49 (2787) ***
Jeg følte mig ofte ensom på uddannelsen	44 (1323)	58 (421)	47 (1744) ***
Jeg kunne sagtens leve op til det faglige niveau	84 (2455)	78 (557)	83 (3012) ***
Det var svært for mig at leve op til det faglige niveau på studiet	39 (1151)	48 (344)	41 (1495) ***
Jeg bekymrede mig for sværhedsgraden af min uddannelse	46 (1351)	54 (393)	47 (1744) ***

Anm.: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Ligeledes tvivler de frafaldne med en funktionsnedsættelse i signifikant højere grad på egne evner i mødet med de faglige krav på uddannelsen. Der er ingen signifikant forskel mellem institutionstyperne, hvad angår frafaldne med funktionsnedsættelse og oplevelsen af studietiden.

Tabel 8.4 viser andelen, som begrundet deres frafald med forskellige omstændigheder på studiet. For alle parametre er der signifikant forskel mellem frafaldne uden og med funktionsnedsættelse.

Tabel 8.4

Årsager til frafald i forhold til for frafaldne med funktionsnedsættelse, pct. (antal i parentes)

	Intet handicap	Med handicap	I alt (Chi2)
Jeg følte mig ensom på studiet	38 (1067)	49 (346)	40 (1413) ***
Jeg følte mig ikke velkommen på studiet	27 (735)	38 (261)	28 (996) ***
Jeg kom bagud på grund af forsinkelser (fx dumpede eksamener)	15 (438)	22 (154)	17 (592) ***
Jeg havde brug for en uddannelsespause	26 (719)	36 (245)	28 (964) ***
Personlige forhold uden for studiet (fx familieførgelse, sygdom i familien, eksamensangst, kærestesorger)	28 (783)	55 (383)	33 (1166) ***

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Det bemærkes, at markant flere med funktionsnedsættelse angiver personlige forhold uden for studiet som medvirkende årsag til frafald (55 pct. mod 28 pct.). Der er ingen signifikant forskel mellem institutionstyperne.

Udover årsagerne præsenteret i tabel 8.4 er der stillet fire specifikke spørgsmål til frafaldne med funktionsnedsættelse omkring begrundelserne for at forlade uddannelsen (se tabel 8.5).

Tabel 8.5

Specifikke frafaldsårsager relateret til funktionsnedsættelse, institutionsopdelt, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
Behandlingsforløb eller lignende i forbindelse med min funktionsnedsættelse	32 (51)	36 (74)	27 (84)	31 (209)
Det var svært for mig at deltage aktivt i undervisningen på grund af min funktionsnedsættelse	43 (67)	55 (115)	52 (167)	51 (349)
Det var svært for mig at deltage aktivt i studiemiljøet på grund af min funktionsnedsættelse	46 (71)	52 (111)	50 (161)	50 (343)
De fysiske rammer betød, at jeg ikke kunne fortsætte uddannelsen	19 (29)	26 (53)	16 (50)	19 (132)

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Hver anden angiver besvær ved deltagelse i undervisningen (51 pct.) og studiemiljøet (50 pct.) grundet funktionsnedsættelsen som en væsentlig årsag til frafald. Der er ingen signifikante forskelle mellem institutionstyperne.

9. Studievalg og studieskift

Faglig interesse er i særdeleshed det vigtigste blandt de frafaldnes motivation for at vælge studie og den faglige interesse betydning for studievalg øges ved studieskift.

Ni ud af ti blandt aktive studerende har valgt studie ud fra faglig interesse. Det gælder tilsvarende for seks ud af ti blandt frafaldne studerende.

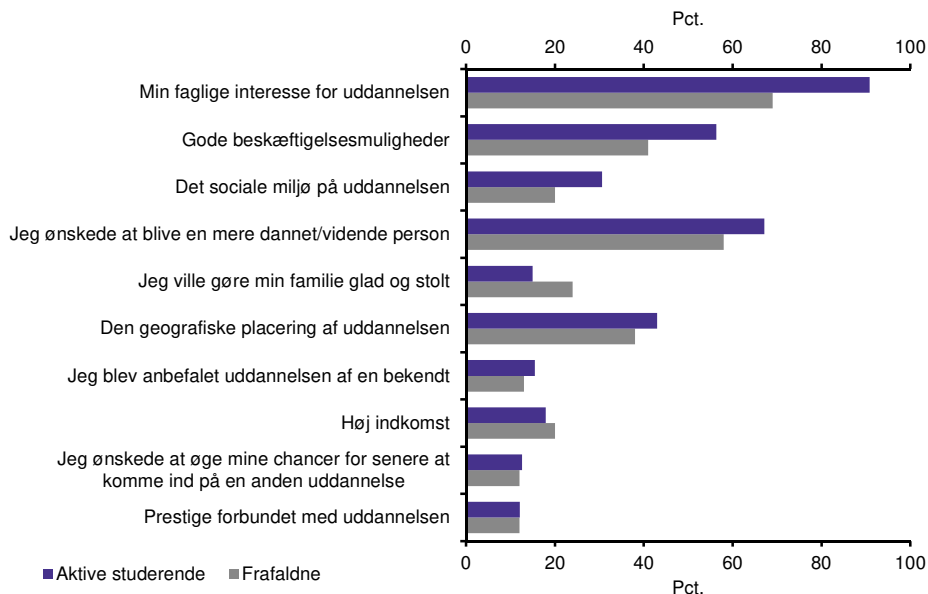
44 pct. af de frafaldne studerende angiver, at de jobs uddannelsen førte til ikke var noget for dem, og at dette havde betydning for at afbryde studiet. Det er den anden hyppigst angivne årsag til frafald ud af 27 mulige årsager.

9.1 Både frafaldne og aktive studerende vælger studie ud fra faglig interesse

Selvom et studieskift kan følge af en fejlbehæftet beslutningskalkule ved studievalget, betyder det ikke nødvendigvis, at beslutningsprocessen blandt studerende, der senere vælger at afbryde studie er behæftet med flere fejl end hos de, der ikke falder fra eller skifter uddannelse.

Figur 9.1 præsenterer henholdsvis frafaldne studerende og aktive studerendes angivelse af vigtigste motiver for at vælge vedkommendes uddannelse. Blandt de adspurgte motivationsparametre, lægges der vægt på de samme, om end aktive studerende generelt ligger højere på de forskellige parametre, hvilket muligvis indikerer et mere bevidst studievalg.

Figur 9.1
Årsager til studievalg, pct.

Anm.: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på din uddannelse?". Svarprocenter indeholder respondenter, der har svaret "i høj grad" og "i meget høj grad". Parametrene er sorteret med den største difference mellem aktive og frafaldne studerende øverst.

Kilde: Data fra frafaldne studerende stammer fra UFM's frafaldsundersøgelse. Data for aktive studerende stammer fra panelsurvey fra Danmarks Evalueringsinstitut.

Faglig interesse er det højest vægtede parameter for begge grupper, om end det gælder for ni ud af ti aktive studerende mod syv ud af ti blandt frafaldne. Ligeledes vægter flere aktive studerende gode beskæftigelsesmuligheder højt (56 pct. mod 41 pct.).¹⁵

9.2 Efterfølgende job angives som central årsag til frafald

Forskellen mellem frafaldne og aktive studerende, hvad angår gode beskæftigelsesmuligheder som motivation for studievalget, gør det interessant at dykke ned i de frafaldsårsager, der specifikt relaterer sig til den efterfølgende beskæftigelse, jf. tabel 9.1.

Tabel 9.1

Betydning af efterfølgende job og indkomst, pct. (antal i parentes)

	Erhvervsakademi	Professionshøjskole	Universitet	I alt (Chi2)
De jobs, som uddannelsen førte til, var ikke noget for mig	40 (293)	49 (471)	43 (745)	44 (1509) **
Arbejdsløsheden for nyuddannede var for høj	18 (130)	13 (125)	14 (242)	15 (497)
Indkomsten efter uddannelse var for lav	11 (81)	17 (163)	6 (102)	10 (346) ***

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?" Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

¹⁵ Det er vigtigt at notere sig her, at en mindre delmængde af de aktive studerende alt andet lige også vil afbryde deres uddannelse, inden første studieår er gået.

Jobbets karakter er den vigtigste af de tre årsager, hvilket også sekunderes i figur 1.1, som den anden hyppigste angivne årsag til, at frafaldne studerende forlader deres uddannelse. Størst er andelen blandt frafaldne fra professionshøjskoler, hvor knap halvdel (49 pct.) angiver, at de forlod uddannelsen grundet de jobs, som uddannelsen førte til.

Både arbejdsløshed og efterfølgende indkomst ligger markant lavere for alle institutionstyperne. Der er signifikant forskel mellem institutionstyperne trods de lave niveauer. Eksempelvis er det 6 pct. blandt frafaldne fra universiteterne, der angiver indkomst som medvirkende årsag til at forlade studiet, hvor det blandt professionshøjskolerne er lige godt hver sjette (17 pct.).

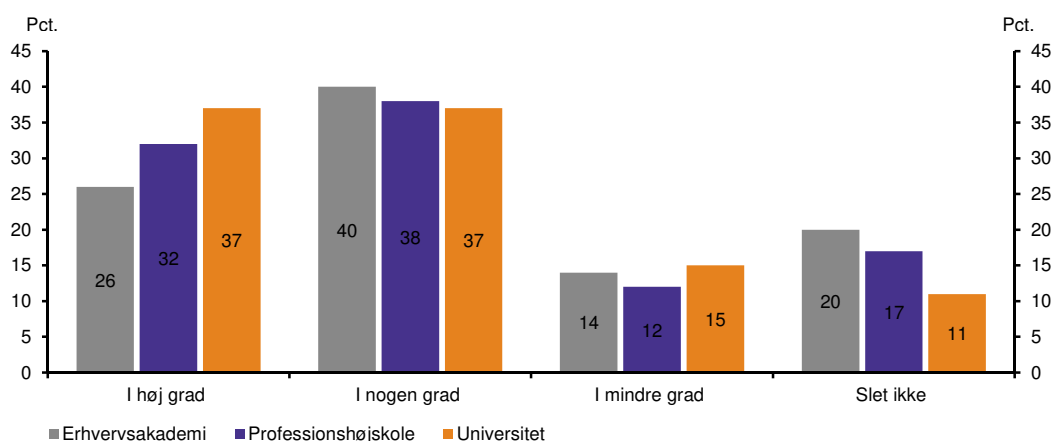
9.3 Studieskifters begrundelser for efterfølgende studievalg ændrer sig

Et andet perspektiv på beslutningskalkulen i forbindelse med studievalget er, om der sker ændring mellem motivationen for valget af studiet, man nu er faldet fra og det efterfølgende studie, man vælger at skifte til. Delmængden af de respondenter, som på tidspunktet for undersøgelsen allerede havde påbegyndt en ny uddannelse, er blevet spurgt ind til dette.

Et af de generelle formål med denne undersøgelse var at afdække, om man i det efterfølgende studievalg valgte mere med hjernen end med hjertet – eksempelvis at efterfølgende indkomst- og beskæftigelsesmuligheder vægtes højere for studieskiftere. Jf. figur 9.2 angiver to tredjedele af studieskifterne, at den afbrudte uddannelse hjalp dem til afklaring omkring andet studievalg.

Figur 9.2

Angivelse af hvorvidt den tidligere uddannelse hjalp til afklaring omkring andet studievalg, pct.

Anm.: "Hjalp tiden på din tidligere uddannelse dig med at blive klar over, hvad du ville lave/læse?"

Kilde: UFM Frafaldsundersøgelse

Studieskifterne er ligeledes spurgt ind til motivationen for det efterfølgende studievalg. I tabel 9.2 sammenholdes begrundelserne for valg af studiet, man har afbrudt med begrundelserne for efterfølgende studievalg.

Ved valget af det afbrudte studie er faglig interesse samt ønsket om at blive mere dannet og vidende de vigtigste begrundelser. I det efterfølgende studievalg tilskrives den faglige interesse større betydning med en vægtning af dette parameter blandt otte ud af ti (81 pct.). Ønsket om at blive en mere dannet og vidende person angives også stadig som vigtigt for studievalget (60 pct.).

Blandt begrundelser som det sociale miljø, anbefalinger fra netværket samt efterfølgende beskæftigelse, er ændringen fra afbrudt uddannelse til efterfølgende uddannelse størst.

Tabel 9.2

Ændring i motivation for valg af afbrudt og efterfølgende uddannelse, alle studieskiftere, sorteret, pct. (antal i parentes)

	Afbrudt uddannelse	Efterfølgende uddannelse	Forskel
Min faglige interesse for uddannelsen	65 (1355)	81 (1647)	16
Det sociale miljø på uddannelsen	19 (397)	31 (623)	12
Jeg blev anbefalet uddannelsen af en bekendt	13 (268)	22 (440)	9
Gode beskæftigelsesmuligheder	39 (819)	48 (971)	9
Jeg ønskede at blive en mere dannet/vidende person	56 (1173)	60 (1225)	4
Jeg ønskede at øge mine chancer for senere at komme ind på en anden uddannelse	13 (272)	15 (313)	2
Den geografiske placering af uddannelsen	37 (760)	38 (780)	1
Prestige forbundet med uddannelsen	13 (277)	13 (263)	0
Høj indkomst	22 (454)	19 (384)	-3
Jeg ville gøre min familie glad og stolt	24 (498)	19 (380)	-5

Anm.: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på din uddannelse?". Svarprocenter indeholder respondenter, der har svaret "i høj grad" og "i meget høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

9.3.1 Forskellige ændringer i beslutningskalkuler blandt institutionstyperne

Udviklingen i begrundelser for studievalg oplystes på de forskellige institutionstyper, jf. tabel 9.3, 9.4 og 9.5.

I tråd med tendensen på aggregeret niveau driver den faglige interesse i langt største grad det efterfølgende studievalg blandt frafaldne fra erhvervsakademierne (78 pct.). Næstefter kommer ønsket om at blive mere dannet og vidende (63 pct.). Fokus på gode beskæftigelsesmuligheder stiger med 14 procentpoint.

Tabel 9.3

Ændring i motivation for valg af afbrudt og efterfølgende uddannelse, erhvervsakademi, sorteret, pct. (antal i parentes)

	Afbrudt uddannelse	Efterfølgende uddannelse	Forskel
Min faglige interesse for uddannelsen	60 (213)	78 (270)	18
Gode beskæftigelsesmuligheder	37 (133)	51 (177)	14
Prestige forbundet med uddannelsen	8 (30)	17 (58)	9
Det sociale miljø på uddannelsen	21 (74)	29 (102)	8
Jeg ønskede at blive en mere dannet/vidende person	55 (195)	63 (217)	8
Jeg blev anbefalet uddannelsen af en bekendt	14 (50)	21 (71)	7
Høj indkomst	21 (73)	26 (89)	5
Jeg ønskede at øge mine chancer for senere at komme ind på en anden uddannelse	20 (70)	24 (82)	4
Den geografiske placering af uddannelsen	37 (133)	39 (134)	2
Jeg ville gøre min familie glad og stolt	21 (76)	21 (73)	0

Anm.: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på din uddannelse?". Svarprocenter indeholder respondenter, der har svaret "i høj grad" og "i meget høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Tendenserne blandt frafaldne fra professionshøjskolerne følger tendensen fra det aggregerede niveau. Her er den mest markante ændring – udover stigningen i den faglige interesse (fra 59 pct. til 80 pct.) – betydningen af det sociale miljø (fra 17 pct. til 30 pct.). Dannelse og gode beskæftigelsesmuligheder er stadig vigtigst efter den faglige interesse.

Det bemærkes, at indkomstens betydning ved valget af den uddannelse, som sidenhen afbrydes, ligger markant lavere blandt studieskiftere, der er faldet fra en professionshøjskole (7 pct.) sammenlignet med både frafaldne fra erhvervsakademierne (21 pct.) og universiteterne (28 pct.).

Tabel 9.4

Ændring i motivation for valg af afbrudt og efterfølgende uddannelse, professionshøjskole, sorteret, pct. (antal i parentes)

	Afbrudt uddannelse	Efterfølgende uddannelse	Forskel
Min faglige interesse for uddannelsen	59 (292)	80 (383)	21
Det sociale miljø på uddannelsen	17 (85)	30 (145)	13
Jeg ønskede at blive en mere dannet/vidende person	51 (251)	62 (297)	11
Gode beskæftigelsesmuligheder	36 (179)	46 (222)	10
Prestige forbundet med uddannelsen	6 (30)	14 (66)	8
Høj indkomst	7 (35)	15 (70)	8
Jeg blev anbefalet uddannelsen af en bekendt	14 (70)	22 (107)	8

Den geografiske placering af uddannelsen	34 (166)	38 (184)	4
Jeg ønskede at øge mine chancer for senere at komme ind på en anden uddannelse	15 (72)	17 (79)	2
Jeg ville gøre min familie glad og stolt	23 (112)	22 (103)	-1

Anm.: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på din uddannelse?". Svarprocenter indeholder respondenter, der har svaret "i høj grad" og "i meget høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Til forskel fra studieskiftere fra erhvervsakademierne og professionshøjskolerne så ændrer motivationen for studievalget sig i mindre grad blandt studieskiftere fra universiteterne. Faglig interesse er stadig den vigtigste begrundelse og stiger også som motivationsfaktor for efterfølgende studievalg (fra 69 pct. til 83 pct.).

Tabel 9.5

Ændring i motivation for valg af afbrudt og efterfølgende uddannelse, universitet, sorteret, pct. (antal i parentes)

	Afbrudt uddannelse	Efterfølgende uddannelse	Forskel
Min faglige interesse for uddannelsen	69 (850)	83 (994)	14
Det sociale miljø på uddannelsen	19 (238)	31 (376)	12
Jeg blev anbefalet uddannelsen af en bekendt	12 (148)	22 (262)	10
Gode beskæftigelsesmuligheder	41 (507)	48 (572)	7
Jeg ønskede at øge mine chancer for senere at komme ind på en anden uddannelse	11 (130)	13 (152)	2
Den geografiske placering af uddannelsen	38 (461)	38 (462)	0
Jeg ønskede at blive en mere dannet/vidende person	59 (727)	59 (711)	0
Prestige forbundet med uddannelsen	18 (217)	12 (139)	-6
Jeg ville gøre min familie glad og stolt	25 (310)	17 (204)	-8
Høj indkomst	28 (346)	19 (225)	-9

Anm.: "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på din uddannelse?". Svarprocenter indeholder respondenter, der har svaret "i høj grad" og "i meget høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Alt i alt bekræfter fordelingerne opdelt på institutionstype tendensen på det aggregerede niveau. Betydningen af faglig interesse, dannelse og gode beskæftigelsesmuligheder intensiveres mellem studievalgene for studieskiftere. Det sociale miljø tillægges desuden markant større betydning ved efterfølgende studievalg.

10. Karakteristik af data og bortfaldsanalyse

10.1 Gennemførelse og bortfaldsanalyse

Datagrundlaget for indeværende analyserapport er indsamlet i perioden maj til juli 2017 ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet blev udsendt til studerende, som i perioden september 2015 til oktober 2016 havde afbrudt deres uddannelse inden for første studieår. Ved hjælp af oplysninger fra de videregående uddannelsesinstitutioner blev spørgeskemaet udsendt til de frafaldne studerende ved enten e-boks invitation, e-mail eller telefon. Konsulent- og analysefirmaet Epinion har været ansvarlig for dataindsamlingen.

Populationen udgjorde i alt 11.631 frafaldne studerende. Alle blev inviteret til at deltage i undersøgelsen. 122 studerende havde afbrudt to uddannelser i perioden, men blev inviteret til at besvare spørgeskemaet ud fra den seneste uddannelse, de havde afbrudt. 3.965 frafaldne studerende besvarede spørgeskemaet, hvilket giver en samlet svarprocent på 34 pct. Både det høje antal af besvarelser samt den høje svarprocent vurderes at give et solidt datagrundlag for analysen.

I nedenstående tabel ses svarprocenten fordelt på institutionstyper. Frarafaldne studerende fra de maritime institutioner har den laveste svarprocent (22 pct.), mens frafaldne studerende fra de kunstneriske institutioner har den højeste (38 pct.), jf. tabel 10.1. Der er for begge institutionstyper tale om små populationer og få besvarelser, hvorfor maritime og kunstneriske institutioner ikke indgår i analysen. Blandt institutionstyperne med de største populationer har erhvervsakademierne den laveste svarprocent på 30 pct., mens universiteterne har den højeste på 37 pct.

Tabel 10.1

Svarprocent fordelt på institutionstype

Institutionstype	Stikprøve (antal)	Population (antal)	Svarprocent
Erhvervsakademier	842	2.817	30
Professionshøjskoler	1.175	3.476	34
Universiteter	1.898	5.135	37
Kunstneriske institutioner	14	37	38
Maritime institutioner	36	166	22
Total	3.965	11.631	34

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse.

Repræsentativiteten blandt respondenterne, som svarede på spørgeskemaet, sammenlignes med populationskarakteristika i forhold til kønsfordeling, gennemsnitsalder samt adgangsgivende gennemsnit fordelt på region, jf. tabel 10.2.

Den regionale fordeling for stikprøven afviger minimalt fra populationen. For gennemsnitsalderen og det adgangsgivende gennemsnit er der også kun tale om mindre afvigelser fra populationen. Den største afvigelse findes for andelen af mænd, hvor der er tale om en afvigelse på 11 pct. mellem stikprøve og population.

Tabel 10.2

Sammenligning af centrale karakteristika for frafaldne i stikprøve og population fordelt på region

Region	Studerende (pct.)		Mænd (pct.)		Gennemsnitsalder (år)		Adgangsgivende gennemsnit	
	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	Population
Hovedstaden	37	39	14	18	25,0	25,0	7,4	6,9
Midtjylland	24	22	10	11	25,7	25,0	6,8	6,1
Nordjylland	12	11	5	6	25,3	24,7	6,4	6,2
Sjælland	9	10	3	4	25,9	25,5	6,3	5,7
Syddanmark	19	18	8	9	25,7	25,5	6,3	5,7
I alt	100	100	42	53	25,4	25,1	6,8	6,4

Anm.: Populationskarakteristika inkluderer den del af populationen, hvor den pågældende oplysning var tilgængelig hos Danmarks Statistik.

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse og Danmarks Statistik.

Svarprocenten illustreres for henholdsvis erhvervsakademiuddannelsers, professionsbacheloruddannelsers og akademiske bacheloruddannelsers hovedområder i tabel 10.3. Hovedområdet med den laveste svarprocent findes blandt de frafaldne studerende på de økonomisk/merkantile professionsbacheloruddannelser, som har en svarprocent på 23 pct. Modsat er det de frafaldne studerende inden for erhvervsakademiuddannelsers bio- og laboratorietekniske område samt de akademiske bacheloruddannelsers tekniske område, der har den højeste svarprocent med svarprocenter på 42 pct.

Tabel 10.3

Svarprocent fordelt på hovedområder

Hovedområde	Stikprøve (antal)	Population (antal)	Svarprocent
<i>Erhvervsakademiuddannelse</i>			
Bio- og laboratorietekniske område	57	135	42
Designfaglige område	27	98	28
It-faglige område	177	568	31
Samfundsfaglige område	14	37	38
Tekniske område	64	243	26
Økonomisk-merkantile områder	424	1.466	29
Total, erhvervsakademiuddannelse	763	2.547	30

<i>Professionsbacheloruddannelse</i>			
Design	26	76	34
Medie, kommunikation, it mv.	49	150	33
Pædagogik	422	1.174	36
Samfund	141	459	31
Sundhed	418	1.134	37
Teknik	276	863	32
Økonomisk/merkantil	81	351	23
Total, professionsbacheloruddannelse	1.413	4.207	34
<i>Akademisk bacheloruddannelse</i>			
Humaniora	563	1.618	35
Natur	309	758	41
Samfund	527	1.466	36
Sundhed	65	177	37
Teknik	275	655	42
Total, akademisk bacheloruddannelse	1.739	4.674	37

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse.

På baggrund af ovenstående bortfaldsanalyse vurderes det, at der er tale om en repræsentativ stikprøve. Der er tale om mindre afvigelser fra populationen på centrale populationskarakteristika samt en forholdsvis høj svarprocent inden for de fleste institutionstyper, uddannelsestyper og hovedområder. Derfor er analyserne gennemført uden at vægte besvarelsene.

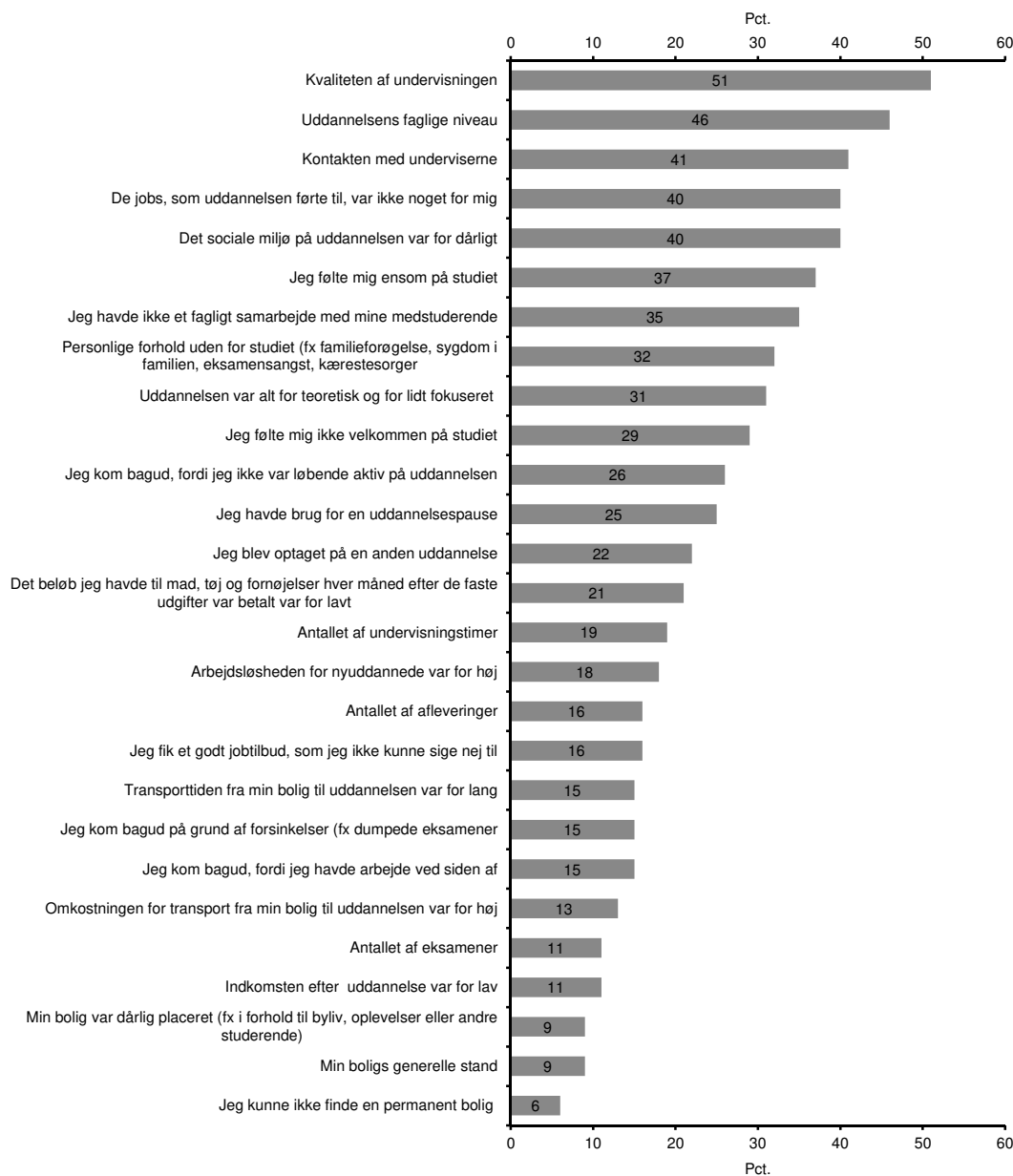
11. Litteraturliste

- Aarhus Universitet (2010), *"Frafald, fravalg og omvalg – En undersøgelse af frafaldsårsager og -processer på de humanistiske uddannelser"*.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2013), *"Frafald på læreruddannelsen – en undersøgelse af årsager til frafald"*.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2017), *"Studiestartens betydning for frafaldet på videregående uddannelser"*.
- DMA Research (2002), *"Frafald på lange, videregående uddannelser. Frafaldsårsager"*.
- Hoff, J. & M. Demirtas (2009), *"Frafald blandt etniske minoritetsstuderende på universitetsuddannelserne i Danmark"*, Forlaget Politiske Studier.
- Holm, C., K. B. Laursen & C. Winsløw (2008). *"Hvorfor gik de ud? En analyse af frafald på årgang 2006 af matematikstudiet"*. Institut for Naturfagsdidaktik, Københavns Universitet.
- Jensen, T. P., K. Kamstrup & S. Haselmann (2008). *"Professionsbacheloruddannelserne – de studerendes vurdering af studiemiljø, studieformer og motivation til at gennemføre"*. Anvendt Kommunal Forskning.
- Jensen, T. P., R. Brown & S. H. Jensen (2008), *"IT-uddannelser – de studerendes vurdering og frafald"*. AKF.
- Kvalitetsudvalget (2014), *"Høje Mål – Fremragende undervisning i videregående uddannelser, Analyserapport"*, Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser.
- Larsen, U. (2000), *"Frafald og studiemiljø"*, Studenterrådet ved Aarhus Universitet, Aarhus.
- Larsen, M. R., Sommersel, H. B., & Larsen, M. S. (2013). Evidence on Dropout Phenomena at Universities. Danish Clearinghouse for educational research.
- Tinto, V. (1987): *"Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition"*. University of Chicago Press, 5801 S. Ellis Avenue, Chicago, IL 60637.
- Troelsen, R. (2011). *"Frafald på de videregående uddannelser – hvad ved vi om årsagerne?"*. Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift, 6(10), 37-44.
- UFR (2017), *"Uddannelses- og Forskningspolitisk Redegørelse 2017"*, Uddannelses- og Forskningsministeriet.
- Ulriksen, L. et al. (2010) *"What do we know about explanantions for drop out/opt out among young people from STM higher education programmes?"*. Studies in Science Education, 46: 2, 209-244.
- Universitets- og Bygningsstyrelsen (2008). *"Analyse af social uddannelsesmobilitet og frafald på lange videregående uddannelser"*. Bilag 6 i *"Hvordan øges den sociale uddannelsesmobilitet på universitetsuddannelserne?"*, Idégruppen for at bryde den sociale arv på universitetsuddannelserne.
- Yorke, Mantz. (2016). *"The development and initial use of a survey of student 'belongingness', engagement and self-confidence in UK higher education"*. Assessment & Evaluation in Higher Education, 41.1 154-166.
- Yorke, Mantz, & Longden, B. (2004). *"Retention and student success in higher education"*. McGraw-Hill Education (UK).

12. Appendix

Figur 12.1

Begrundelser for frafald blandt frafaldne fra uddannelser på erhvervsakademier i sorteret rækkefølge, pct.

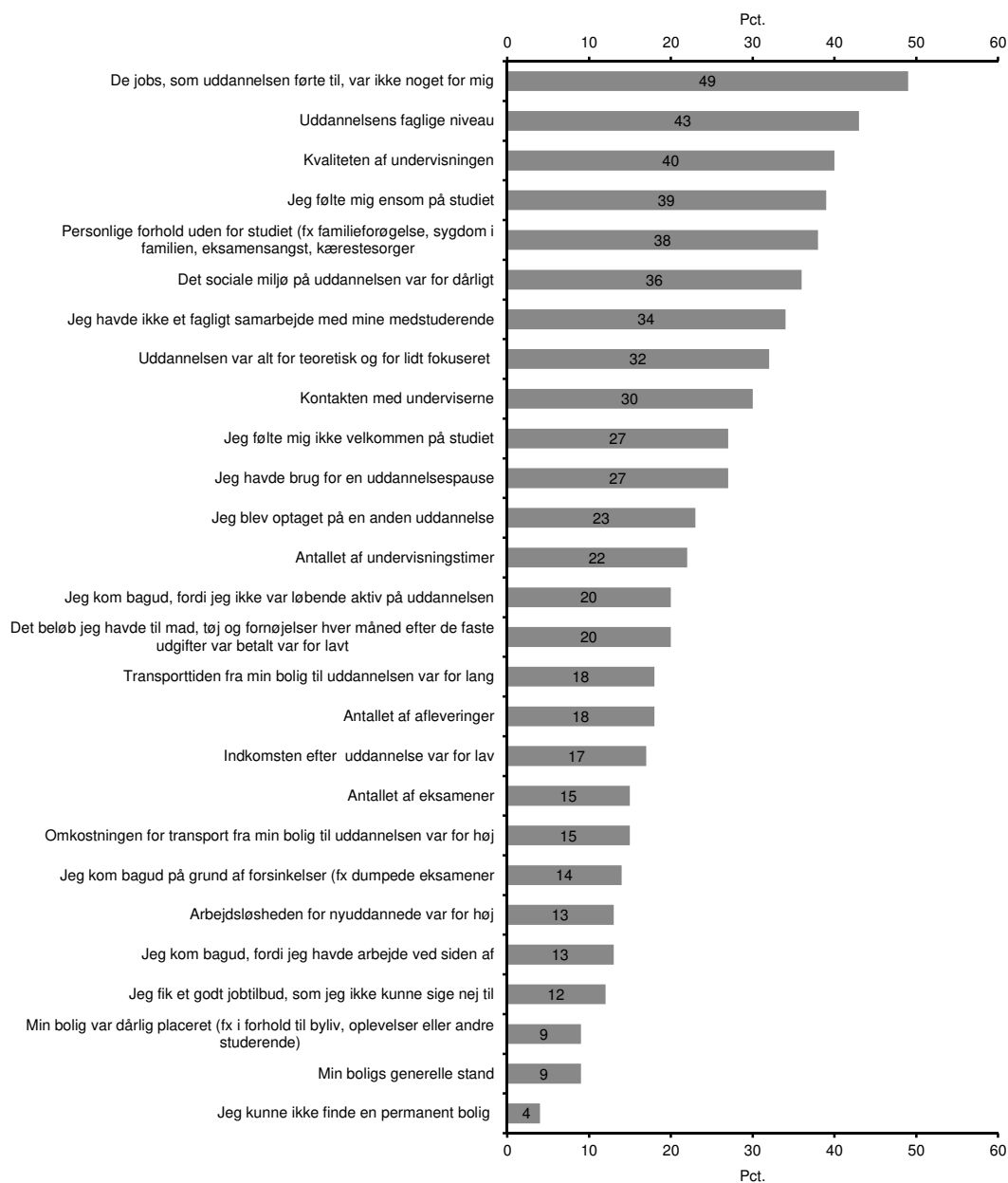

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Figur 12.2

Begrundelser for frafald blandt frafaldne fra uddannelser på professionshøjskoler i sorteret rækkefølge, pct.

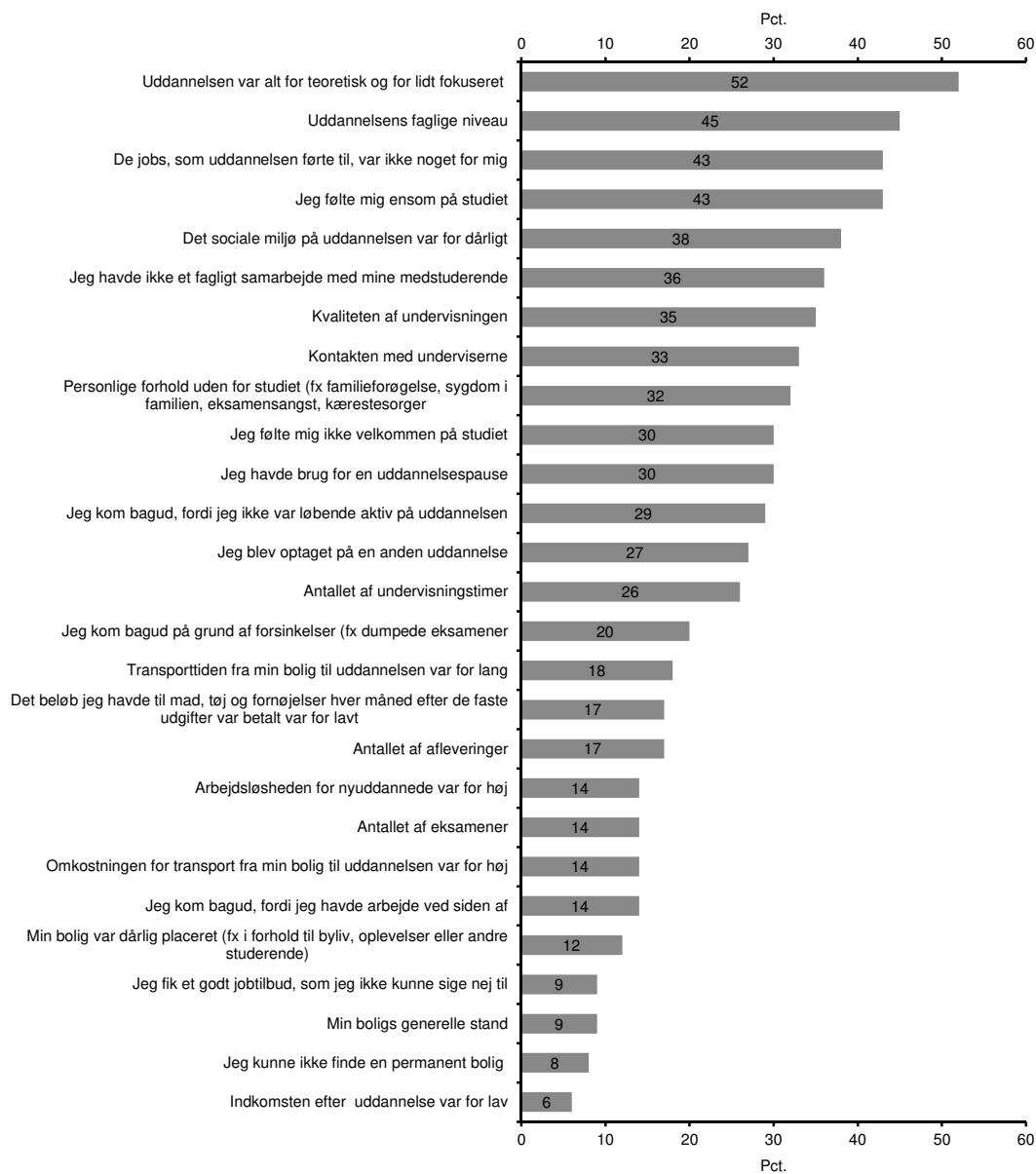

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse

Figur 12.3

Begrundelser for frafald blandt frafaldne fra uddannelser på universiteter i sorteret rækkefølge, pct.

Anm.: "I hvilken grad havde følgende forhold betydning for, at du forlod uddannelsen?". Svarprocenten indeholder respondenter, der har svaret "i nogen grad" eller "i høj grad".

Kilde: UFM frafaldsundersøgelse